

T.C. Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı Strateji Geliştirme Başkanlığına,
T.C. Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı
Ankara

İstanbul, 10 Şubat 2015
Ref: ZAY/gu /15-218

İstanbul

Meşrutiyet Caddesi,
No:46 Tepebaşı 34420
İstanbul - Türkiye
T +90 (212) 249 19 29
F +90 (212) 249 13 50
E tusiad@tusiad.org

Ankara

İran Caddesi No: 39/4
Gaziosmanpaşa 06700
Ankara - Türkiye
T +90 (312) 468 10 11
F +90 (312) 428 86 76
E ankoffice@tusiad.org

Brüksel

Avenue des Gaulois, 13
B - 1040 Brussels
T +32 (2) 736 40 47
F +32 (2) 736 39 93
E bxloffice@tusiad.org

Washington, D.C.

2101 L Street NW, Suite 800
Washington, DC 20037 - USA
T +1 (202) 776 77 70
F +1 (202) 776 77 71
E usoffice@tusiad.org

Berlin

Märkisches Ufer, 28
Berlin 10179 Germany
T +49 (30) 28 878 6300
F +49 (30) 28 878 6399
E berlinoffice@tusiad.org

Paris

33, rue Galilée 75116
Paris - France
T +33 (1) 44 43 55 35
F +33 (1) 44 43 55 46
E parisoffice@tusiad.org

Pekin

European Union Chamber of
Commerce in China
Beijing Lufthansa Centre
Office C-319, 50 Liangmaqiao Road,
Chaoyang District Beijing 10025 P.R. C
T +86 (10) 6462 2066 ext. 65/51
F +86 (10) 6462 320
E tusiad.china@european-chamber.com

www.tusiad.org

TÜSİAD olarak kamu kurum ve kuruluşlarında iyi yönetim anlayışının yaygınlaşarak kamu hizmetlerinin kalitesinin artırılması, bürokrasinin azaltılması, katılımcı, şeffaf ve vatandaş odaklı bir hizmet anlayışının belirlenmesinin önemli olduğuna inanıyoruz. Bu kapsamda Bakanlığınızca yürütülmekte olan “Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı’nın faaliyetlerinin tabi olduğu mevzuatın sadeleştirilmesi, hizmet sunumunda bürokrasinin azaltılması ve Bakanlık faaliyetlerinin etkinlik ve verimliliğinin artırılması”na yönelik çalışmayı memnuniyetle karşılıyor, bu yaklaşımın tüm kamu kurum ve kuruluşlarında benimsenmesini temenni ediyoruz.

Söz konusu çalışmaya yönelik üyelerimizden,

- Ar-Ge Kanunu ve uygulama
- San-Tez Programı
- OSB mevzuatı
- Sanayi Sicil Tebliği ve Bilgi Sistemi
- Taşınabilir Basınçlı Ekipmanlar Yönetmeliği
- TÜBİTAK Destek Programları
- Döner sermaye prosedürleri
- 2013/35 Sayılı Yerli Malı Tebliği
- Teknolojik Ürün Yatırım Destek Programı
- Verimlilik Artırıcı Proje Destekleri

konularına ilişkin tespit ve öneriler gelmiştir.

Bu çerçevede oluşturduğumuz “Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı’nın faaliyetlerinin tabi olduğu mevzuatın iyileştirilmesi ve bürokrasinin azaltılmasına ilişkin TÜSİAD Önerileri” ile Ar-Ge faaliyetlerinin artırılmasına yönelik daha kapsamlı öneriler içeren “Türkiye’de Ar-Ge Faaliyetlerinin Artırılmasına Yönelik Görüş Ve Öneriler” başlıklı doküman ekte

değerlendirmelerinize sunulmaktadır. Bu vesileyle ülkemizde kamu yönetimi anlayışını ileriye taşıyacak tüm çalışmalara katkı sunmaya hazır olduğumuzu belirtir, saygılar sunarım.

TÜSİAD
AVRUPA İŞ DÜNYASI
KONFEDERASYONU
BUSINESSEUROPE
ÜYESİDİR

(Orijinali imzalıdır.)

Zafer A. YAVAN
Genel Sekreter

EK 1: Mevzuatın İyileştirilmesi ve Bürokrasinin Azaltılmasına İlişkin TÜSİAD Önerileri
EK 2: Türkiye’de Ar-Ge Faaliyetlerinin Artırılmasına Yönelik Görüş ve Öneriler

İstanbul

Meşrutiyet Caddesi,
No:46 Tepebaşı 34420
İstanbul - Türkiye
T +90 (212) 249 19 29
F +90 (212) 249 13 50
E tusiad@tusiad.org

Ankara

İran Caddesi No: 39/4
Gaziosmanpaşa 06700
Ankara - Türkiye
T +90 (312) 468 10 11
F +90 (312) 428 86 76
E ankoffice@tusiad.org

Brüksel

Avenue des Gaulois, 13
B - 1040 Brussels
T +32 (2) 736 40 47
F +32 (2) 736 39 93
E bxloffice@tusiad.org

Washington, D.C.

2101 L Street NW, Suite 800
Washington, DC 20037 - USA
T +1 (202) 776 77 70
F +1 (202) 776 77 71
E usoffice@tusiad.org

Berlin

Märkisches Ufer, 28
Berlin 10179 Germany
T +49 (30) 28 878 6300
F +49 (30) 28 878 6399
E berlinoffice@tusiad.org

Paris

33, rue Galilée 75116
Paris - France
T +33 (1) 44 43 55 35
F +33 (1) 44 43 55 46
E parisoffice@tusiad.org

Pekin

European Union Chamber of
Commerce in China
Beijing Lufthansa Centre
Office C-319, 50 Liangmaqiao Road,
Chaoyang District Beijing 10025 P.R. C
T +86 (10) 6462 2066 ext. 65/51
F +86 (10) 6462 320
E tusiad.china@european-chamber.com

www.tusiad.org

Mevzuatın sadeleştirilmesi, basitleştirilmesi veya değiştirilmesi			
Mevzuat Adı	Mevcut Durum	Önerilen Değişiklik	İlgili Kuruluş
5746 Sayılı Ar-Ge Kanunu	6102 Sayılı Türk Ticaret Kanunu ile Uluslararası Muhasebe Standartlarıyla uyumlu Türk Muhasebe Standartlarına göre finansal tabloların düzenlenmesi zorunluluğu getirilmiştir. Buna göre, Ar-Ge harcamalarının muhasebeleştirilmesinde, araştırma giderlerinin her koşulda gider kaydedilmesi gerekmekte, geliştirme giderleri ise bazı koşulların sağlanması durumunda aktifleştirilmekte, bu koşullar sağlanmadığında ise gider olarak kaydedilmektedir. 6102 Sayılı Türk Ticaret Kanununa göre, finansal tabloların Türk Muhasebe Standartlarına göre düzenlenmemesi durumunda bazı yasal yaptırımlar öngörülmektedir. Oysa ki, 5746 sayılı Ar-Ge Kanunu'na göre, Ar-Ge harcamaları her koşulda aktifleştirilerek amortisman yoluyla yıllara yayılı olarak gider kaydedilmektedir. Dolayısıyla, 5746 sayılı Ar-Ge Kanunu, Ar-Ge harcamalarının muhasebeleştirilmesi konusunda, Türk Ticaret Kanunu'nun emrettiği düzenlemeye uyumlu değildir.	5746 sayılı Ar-Ge Kanunu'nun, Ar-Ge harcamalarının muhasebeleştirilmesi konusunda, Türk Ticaret Kanunu ile uyumlu hale getirilmesi talep edilmektedir.	Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı
5746 sayılı Ar-Ge Kanunu		Ar-Ge merkezleri ve üniversitelerce ortaklaşa yürütülen projelerin Ar-Ge merkezi bünyesindeki laboratuvar çalışmalarında, akademisyenlerin görevlendirilmesine olanak sağlayan düzenlemelerin yapılması, Ar-Ge merkezlerinin üniversitelerle daha yakın işbirliği yapması yönünde olumlu katkı sağlayacaktır.	
5746 Sayılı Ar-Ge Kanunu	5746 sayılı kanunda tam zamanlı ve yarı zamanlı personel tanımı net değildir.	5746 sayılı kanunda tam zamanlı ve yarı zamanlı personel tanımının daha net ve örnekler ile ifade edilmesine, detaylandırılmasına ihtiyaç duyulmaktadır.	Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı , Ar-Ge Merkezleri Genel Müdürlüğü
26953 sayılı Araştırma Geliştirme Faaliyetlerinin Desteklenmesi Hakkındaki Kanun Yönetmeliği	MADDE 4 – (1) Bu Yönetmelikte geçen 1) Araştırmacı: Ar-Ge faaliyetleri ile yenilik tanımı kapsamındaki projelerde, yeni bilgi, ürün, süreç, yöntem ve sistemlerin tasarım veya oluşturulması ve ilgili projelerin yönetilmesi süreçlerinde yer alan en az lisans mezunu uzmanları,	Test faaliyetleri ve fikri hakların edinimi çalışmalarının da araştırmacı tanımında yer almasının faydalı olacağını düşünülmektedir. Bu kapsamda Yönetmelikte yer alan ilgili maddenin aşağıdaki şekilde değiştirilmesi önerilmektedir: MADDE 4 – (1) Bu Yönetmelikte geçen 1)Araştırmacı: Ar-Ge faaliyetleri ile yenilik tanımı kapsamındaki projelerde, yeni bilgi, ürün, süreç, yöntem ve sistemlerin tasarlanması veya oluşturulması, geliştirilmesi, doğrulanması, çıkan fikri hakların edinimi ve ilgili projelerin yönetilmesi süreçlerinde yer alan en az lisans mezunu uzmanları,	Bilim,Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı
26953 sayılı Araştırma Geliştirme Faaliyetlerinin Desteklenmesi Hakkındaki Kanun Yönetmeliği	MADDE 4 – (1) Bu Yönetmelikte geçen; ç) Ar-Ge projesi: Amacı, kapsamı, genel ve teknik tanımı, süresi, bütçesi, özel şartları, diğer kurum, kuruluş, gerçek ve tüzel kişilerce sağlanacak aynı ve/veya nakdî destek tutarları, sonuçta doğacak fikri mülkiyet haklarının paylaşım esasları tespit edilmiş ve Ar-Ge faaliyetlerinin her safhasını belirleyecek mahiyette ve bilimsel esaslar çerçevesinde hazırlanan projeyi,	Bazı projeler safhalara bölünerek yönetilebilmektedir. Bu nedenle Maddenin, aşağıdaki şekilde değiştirilmesi önerilmektedir. MADDE 4 – (1) Bu Yönetmelikte geçen; ç)Ar-Ge projesi: Amacı, kapsamı, genel ve teknik tanımı, süresi, bütçesi, özel şartları, diğer kurum, kuruluş, gerçek ve tüzel kişilerce sağlanacak aynı ve/veya nakdî destek tutarları, sonuçta doğacak fikri mülkiyet haklarının paylaşım esasları tespit edilmiş ve Ar-Ge faaliyetlerini kapsayacak mahiyette ve bilimsel esaslar çerçevesinde hazırlanan projeyi	Bilim,Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı
26953 sayılı Araştırma Geliştirme Faaliyetlerinin Desteklenmesi Hakkındaki Kanun Yönetmeliği	MADDE 6 – (1) Aşağıda sayılan faaliyetler, bu Yönetmeliğin uygulanmasında Ar-Ge ve yenilik faaliyeti kapsamında değerlendirilmez: ı) Ar-Ge ve yenilik faaliyetleriyle geliştirilen ürüne veya süreçle ilişkin fikri mülkiyet haklarının edinimi dışında bu hakların korunmasına yönelik çalışmalar,	Özgün Ar-Ge çalışmalarının sonucu alınan patentlerin korunması da önemlidir. Bu doğrultuda fikri mülki hakların korunmasına yönelik desteğe yeni yönetmelikte yer verilmesi ülke çapında fayda sağlayacaktır. Aksi takdirde korunmayan fikri ve sınai haklar rekabete açık hale gelecektir. Bu nedenle maddenin kaldırılması veya fikri mülkiyet haklarının korunmasına yönelik faaliyetlerin kapsam içine alınması önerilmektedir.	Bilim,Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı
26953 sayılı Araştırma Geliştirme Faaliyetlerinin Desteklenmesi Hakkındaki Kanun Yönetmeliği	MADDE 15 – (1) Kanunda öngörülen destek ve teşviklerden yararlanmak üzere Ar-Ge Merkezi Belgesi almak için yapılan başvurularda aşağıda belirtilen asgari şartlar aranır. e) Ar-Ge merkezlerinin ayrı bir birim şeklinde örgütlenmiş ve tek bir yerleşke veya fiziki mekân içinde yer alması,	Eski işletmeler için fiziki mekanların yeniden düzenlenmesi sorun olabilmektedir. Kimi Ar-Ge projeleri kapsamında farklı mekanlarda çalışmalar devam edebilmektedir. Maddenin aşağıdaki şekilde değiştirilmesi önerilmektedir: MADDE 15 – (1) Kanunda öngörülen destek ve teşviklerden yararlanmak üzere Ar-Ge Merkezi Belgesi almak için yapılan başvurularda aşağıda belirtilen asgari şartlar aranır. e) Ar-Ge merkezlerinin ayrı bir birim şeklinde örgütlenmiş olması	Bilim,Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı

San-Tez Programı	Maliye Bakanlığı, muhtesaz bazında vermış olduğu görüşlerde San-Tez programı çerçevesinde yürütölen Ar-Ge ve yenilik projeleri kapsamında gerçekteşen Ar-Ge ve yenilik harcamalarının, 5746 sayılı Kanun'da yer alan Ar-Ge indirimine konu edilebilmesi için, harcamalara ilişkin belgelerin, Ar-Ge indiriminden yararlanacak şirket adına düzenlenmiş olması gerektiği belirtilmiştir. Ancak San-Tez mevzuatı çerçevesinde, proje kapsamında gerçekteşen tüm harcama ve gider belgeleri Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı adına düzenlenmektedir.	Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından üniversite-sanayi işbirliğinin sağlanmasına yönelik öлке ekonomisine katkısının yüksek olacağı düşünölen San-Tez programına işlevsellik kazandırmak ve şirketler nezdinde programı teşvik etmek açısından, San-Tez programı kapsamında destek ve teşviklere yönelik uygulamadaki kısıtlamaları kaldırılması önem arz etmektedir.Bu çerçevede, şirketlerin San-Tez programı kapsamında yürüttükleri projelere ilişkin kendi katkı payları üzerinden Ar-Ge indirimi mekanizmasından faydalanabilmeleri için mevzuatta gerekli düzenlemelerin yapılması önerilmektedir.	Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı
OSB Mevzuatı	OSB'lerde arıtma hizmeti OSB sorumluluğundadır, firmalar kendi arıtmasını yapamamaktadır.	İsteyen firmaların kendi arıtmalarını yapabilmelerine olanak sağlanması önerilmektedir.	Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı
Sanayi Sicil Tebliği	Sanayi sicil belge vizesi, sanayi sicil belge çıkarılması vb. konularda kişiden kişiye veya İl Müdürlüklerine göre anlam karmaşası yaşanmakta ve evrak talebi değişmektedir.	Sanayi Sicili Tebliği'ne ek koyularak istenilen evrakların belirtilmesi önerilmektedir.	Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı
Sanayi Sicil Tebliği	Sanayi Sicil Tebliğinin 9. maddesinde "Vize işlemi sırasında, İl Müdürlüğü tarafından gerekli göröldüğü takdirde kontrol amaçlı ilave bilgi ve belge istenebilir" ifadesi her İl Müdürlüğünün farklı evraklar talep etmesine neden olmaktadır.	Sanayi Sicil vizesi için istenen evraklar İl Müdürlüğü'ne göre değişmemelidir. İstenen evraklar Tebliğ'de net bir şekilde yazılmalıdır.	Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı
Taşınabilir Basınçlı Ekipmanlar Yönetmeliği/Basınçlı Ekipmanlar Yönetmeliği	Yönetmeliklerde belirtilen Türk onaylanmış kuruluşu halen atanmamıştır.	Türk onaylanmış kuruluşunun atanması ve uygulama sürecinin netleştirilmesi önerilmektedir.	Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı
TÜBİTAK- 1505 sayılı Üniversite-Sanayi İşbirliği Destek Programı	Proje kapsamında Ar-Ge Merkezleri için yürütücü, sanayi kuruluşu olamamaktadır.	ArGe Merkezleri için sanayi kuruluşlarının da yürütücü olabilmesi sağlanmalıdır.	TÜBİTAK
TÜBİTAK- Tüm Programlar	Büyük kuruluşlar için destek oranı %60'dır.	Özellikle üniversite-sanayi işbirliği ile yerli imalat sanayii işbirliği öngören projeler için bu destek oranı artırılmalıdır.	TÜBİTAK
2013/35 Sayılı Yerli Malı Tebliği	Yerli Malı Katkısının hesaplanmasına yönelik kullanılan yöntem, birçok sektördeki üreticilerin yerli malı limitine ulaşmasına imkan vermemektedir. Örneğin, ithal hammaddelerin kullanıldığı ancak asıl katma değerin kazandırıldığı işçilik ve tasarımın Türkiye'de yapıldığı ürünlerde, yerli malı kriterlerini sağlamak mümkün olmamaktadır.	Sektörlerin yapılarındaki farklılıklar ve çeşitli alternatif hesaplama yöntemleri de göz önünde bulundurularak seçilen yöntemin sektör kuruluşları ile birlikte yeniden gözden geçirilmesi önerilmektedir.	Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı , Teknoloji Genel Müdürlüğü
TEKNOLOJİK ÜRÜN YATIRIM DESTEK PROGRAMI	5.000.000 TL üzeri projelerde fizibilite raporu istenmektedir.	Fizibilite raporuna ilişkin destekleme oranının artırılması	Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı , Teknoloji Genel Müdürlüğü

Sunulan hizmetlerin niteliğinin artırılması			
Hizmetin Adı	Mevcut Durum	Önerilen Değişiklik	İlgili Kuruluş
Sanayi Sicil Bilgi Sistemi	1)İlgili Kanun kapsamında Sanayi Sicil Bilgi Sistemine Bakanlık sitesinden online bilgi girişi yapılmaktadır. Her yıl bir önceki yıl faaliyetlerin yer aldığı Yıllık İşletme Cetveli doldurulmaktadır. 2)Sistemde "İşletme Bilgilerim-Kapasite Raporu Bilgileri" kısmında tesis ekipman kodları ve kullanılan hammadde Nace kod havuzu yeterli değerdir. Kodlar ekipman ve hammadde kalemlerini tam olarak karşılamamaktadır. 3)Sistemde "İşletme Bilgilerim-Adres Bilgilerim" bölümünde tesis adres koduna göre adres bilgilerinin dökümü açılmamaktadır. (Tesislerin bulunduğu Bölge Belediyelerinin tanımladığı tesis adres kodlarının tümü sisteme tanımlanmamıştır.) 4)Sistemde yer alan işletme bilgileri ile ilgili anket sorularının her sektöre uygun olmadığı gözlemlenmiştir. 5)Sistemin verileri kaydetmiş göröndüğü halde kaydetmediği ve kullanıcıyı çevrimdışı bıraktığı gözlemlenmiştir.	1)Kapasite rapor bilgisi girişlerinde sistem tek bir kapasite raporu girişine göre düzenlenmiştir. Bilgilerin eksiksiz ve doğru girilebilmesi için birden fazla kapasite raporu olan entegre tesisler için sistemin geliştirilmesine ihtiyaç vardır. 2)"Kapasite Raporu Bilgileri_Makina Teçhizat Bilgileri ve Tesiste Kullanılan Hammadde-Kimyasal" Nace kodlarının sistemde tanımlanması talep edilmektedir. 3)Belediyelerin belirlemiş olduğu adres kodlarının tümünün sisteme tanımlanması gerekmektedir. 4)Sistemde anket sorularının sektörel bazlı olarak ayrı kırılımlarda yer alması önerilmektedir. 5)Sistemin kullanıcı kullanım kotası artırılmalıdır.	Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı
Ar-Ge merkezi başvurusu	İlgili Kanun kapsamında Ar-Ge merkezi başvurusu Bakanlık sitesinden online yapılmaktadır.	Başvuru ve faaliyet raporlarının online yapılması esnasında portalda veri aktarım hızına ilişkin sıkıntılar yaşanmaktadır. Ara yüzün iyileştirilmesine ihtiyaç vardır.	BİLİM VE TEKNOLOJİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ/PORTAL DESTEK BİRİMİ

Ar-Ge merkezi temsilcileri eğitimi	Ar-Ge merkezi temsilcileri için mevzuat eğitimi	Ar-Ge merkezi temsilcilerinin mevzuat kapsamında uygunluğu ve gelişim önerilerini sunabilmeleri açısından Bakanlık tarafından eğitim/konferans programlarının sunulması önem arz etmektedir. Gerek mali gerek teknik açıdan Ar-Ge merkezi çalışmalarını mevzuata uygun bir şekilde ilerlemesinden sorumlu olan destek personellerinin/temsilcilerinin yılın belli dönemlerinde Bakanlık tarafından eğitime tabi tutulmasının faydalı olacağı düşünülmektedir. Böylece, Ar-Ge merkezi temsilcileri Bakanlık tarafından beklenen her kalemi daha iyi takip edebilir hem de karşılıklı geribildirimler ile Ar-Ge merkezi süreçleri daha da iyileştirilebilir. Ayrıca, Bakanlık tarafından mevzuat veya raporlamaya ilişkin süreçlerde köklü bir değişim meydana geldiğinde verilen eğitimlerin tekrarlarının olması da sektöre yeni giren çalışanlar için faydalı olabilecektir.	Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı
WEB Portalları	Ar-Ge Merkezi ve Teknolojik Ürün Yatırım Destek Programı Web Portallarına ilişkin problemler yaşanmaktadır.	Web portallarının kullanılabilirliğinin artırılması amacıyla yazılımının iyileştirilmesi önerilmektedir., (Referans - Prodis)	Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı , Ar-Ge Merkezleri Genel Müdürlüğü
Online Ar-Ge Merkezi Portalı Güncellemeleri	Online Ar-Ge merkezi portalı üzerinde sıklıkla yapılan altyapı geliştirmeleri sırasında Ar-Ge merkezi yetkilileri tarafından sisteme erişim sağlanamamaktadır.	Ar-Ge merkezi faaliyet raporlama dönemleri farklılık gösterebilmektedir. Bu açıdan online portalda herhangi bir çalışma planlandığında, erişim kısıtlarının meydana gelmemesi için Ar-Ge merkezi temsilcilerinin önceden bilgilendirilmesi önem arz etmektedir.	Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı
TÜBİTAK Sanayi Araştırma Teknoloji Geliştirme ve Yenilik Projeleri Destekleme Programı Uygulama Esasları	Reddedilen projelerin red yazısı oldukça kısa olarak firmalarla paylaşılmaktadır.	Reddedilen projelerin red yazıları daha detaylı olarak şirketlerle paylaşılmalıdır. Karar yazılarının genişletilmiş yorumlarının kurumlara bildirilmesi kurum sistematiğine katkıda bulunacaktır.	Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı Tübitak Başkanlığı
TÜBİTAK Sanayi Araştırma Teknoloji Geliştirme ve Yenilik Projeleri Destekleme Programı Uygulama Esasları	Mevcut sistem içerisinde Kamag Programının değerlendirme süreçleri uzun sürmekte, buna bağlı olarak verimlilik düşmekte.	Bilimsel kriterlere uygunluk şartı gözönünde bulundurularak süreçlerin gözden geçirilerek iyileştirilmesi	Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı Tübitak Başkanlığı
TÜBİTAK Sanayi Araştırma Teknoloji Geliştirme ve Yenilik Projeleri Destekleme Programı Uygulama Esasları	Projenin değerlendirilmesi için hakem atama süreci çok uzun zaman almaktadır.	Hakem atama sürecinin kısaltılması önerilmektedir.	Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı Tübitak Başkanlığı
Teknolojik Ürün Yatırım Destek Programı	Çağrılı programlarda projenin kabulü ve destek sürecinin başlaması oldukça uzun zaman almaktadır.	Süreçlerin hızlandırılmasına ilişkin düzenlemeler yapılması önerilmektedir.	Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı , Teknoloji Genel Müdürlüğü
Teknolojik Ürün Yatırım Destek Programı	Projenin Ar-Ge aşaması ile üretim hazırlık aşaması paralel ilerlemektedir. Bu nedenle Ar-Ge aşamasında üretim bantları ve üretimde kullanılacak aletlere ihtiyaç duyulmaktadır.	Sonuç raporu olmadan destek süreçlerine başlanılabilesine imkan sağlayacak düzenlemelerin yapılması önerilmektedir.	Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı , Teknoloji Genel Müdürlüğü

Hizmet sunumlarında uygulanan prosedürlerin azaltılması			
Prosedürün Adı	Mevcut Durum	Önerilen Değişiklik	İlgili Kuruluş
Döner sermaye prosedürleri	Mevcut uygulamada devlet üniversiteleriyle başlatılan projelerde döner sermaye prosedürleri nedeniyle özel sektör ve üniversite arasındaki projelerin başlatılması aşamasında sürecin uzaması ve maliyetlerin artması söz konusu olmaktadır.	Sanayi- üniversite ortak çalışmalarının artırılması için devlet üniversiteleriyle sanayinin birlikte yaptığı projelerdeki döner sermaye prosedürlerinin azaltılması talep edilmektedir.	Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı
OSB MEVZUATI	OSB bölgelerin CET süreci 6 aydan önce bitmemektedir.	Süreçin maksimum 1 ay içinde sonuçlanacak şekilde hızlandırılması önerilmektedir.	Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı
Verimlilik Artırıcı Proje Destekleri (VAP) PROJE DESTEKLERİ	Başvuruların sonuçlanması 1 yılı geçmektedir.	Süreçin maksimum 3 ayda sonuçlanacak şekilde hızlandırılması önerilmektedir.	Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı
UN-ECE R30, UN-ECE R54, UN-ECE R117-02	Diğer ülkelerde alınan onaylara kıyasla söz konusu onayların alınması daha uzun zaman almaktadır. Onay için ödenen ücretler de diğer ülkelere göre yüksektir.	Prosedürlerin gözden geçirilerek ve diğer yurtdışı uygulamalarla kıyaslanarak kısaltılması ve onay ücretlerinin düşürülmesi önerilmektedir.	Bilim Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, TSE
UN-ECE R109 tip onay	Diğer ülkelerde alınan onaylara kıyasla söz konusu onayların alınması daha uzun zaman almaktadır.	Prosedürlerin gözden geçirilerek ve diğer yurtdışı uygulamalarla kıyaslanarak kısaltılması önerilmektedir.	Bilim Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, TSE
Online Ar-Ge Merkezi Portalı Yetkili Tanımlama	Online Ar-Ge Merkezi Portalı'na Ar-Ge merkezi adına erişim sağlayacak kişilerin yetkilendirilmelerinin Bakanlık tarafından gerçekleştirilmesi için her bir kişi için ayrı dilekçe vermek gerekmektedir.	Bakanlık tarafından her bir Ar-Ge merkezi için bir yetki yöneticisinin belirlenmesi ve ilgili kişinin firma adına online Ar-Ge Merkezi Portalı'na erişim sağlayacak diğer personelin yetkilendirme ve yetki sonlandırma işlemlerini yürütmesinin daha verimli olacağı düşünülmektedir. Özellikle Ar-Ge faaliyet raporlarının hazırlanması sürecinde personel değişikliklerinin daha hızlı ve etkin bir şekilde Portal'a yansıtılmasının işleyişteki sıkıntıları en aza indireceği değerlendirilmektedir.	Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı
TÜBİTAK Sanayi Araştırma Teknoloji Geliştirme ve Yenilik Projeleri Destekleme Programı Uygulama Esasları	Proje kabullerine istinaden tarafımızca iletilen ve tarafımızca imzalanıp Teydeb'e gönderilen proje sözleşmelerinin ekinde istenen noter onaylı imza sirkülerinin maliyeti oldukça yüksektir.	Desteklenen proje sayıları fazla olan firmalardan istenen evraklarda süreci basitleştirici ve maliyet azaltıcı düzenlemelere gidilmesi önerilmektedir.	Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı Tübitak Başkanlığı

TÜBİTAK Proje Başvuru Dökümanları	Proje başvuru dökümanlarında talep edilen noter onaylı imza sirküleri,sözleşme nüshaları vb. belgeler her proje başvurusunda tekrar istenmektedir.	Proje başvuru süreçlerinin hızlı, az maliyetli ve basit bir şekilde tamamlanmasına yönelik düzenlemeler gerçekleştirilmesi önerilmektedir.	TÜBİTAK
Teknolojik Ürün Yatırım Destek Programı	Başvuru sırasında fazlaca ek belge istenmektedir.	İstenilen ek belge sayısı azaltılarak, aynı firmanın yeni başvurularında önceki belgelerden geçerliliğini koruyanların kabul edilmesi önerilmektedir.	Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı , Teknoloji Genel Müdürlüğü
TÜBİTAK Sanayi Araştırma Teknoloji Geliştirme ve Yenilik Projeleri Destekleme Programı Uygulama Esasları	Reddedilen projelerin red yazısı oldukça kısa olarak firmalarla paylaşılmaktadır.	Reddedilen projelerin red yazıları daha detaylı olarak şirketlerle paylaşılmasının faydalı olacağı düşünülmektedir.	Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı Tübitak Başkanlığı
5746 Sayılı Araştırma ve Geliştirme Faaliyetlerinin Desteklenmesi Hakkında Kanun ve Kanun Uygulaması	Aynı tüzel kişilik altında fiziki mekan farklılaşmasından ötürü ayrı ayrı yerleşkelerde Ar-Ge faaliyetinin yürütülüyor olması durumunda güncel mevzuat kapsamında Ar-Ge merkezi belgesi alabilmek için her bir fiziki mekana dair tüm şartların sağlanarak ayrı ayrı başvurularda bulunulması gerekmektedir.	Aynı tüzel kişilik altında farklı fiziki mekanlarda Ar-Ge faaliyetinin yürütülüyor olması durumunda Ar-Ge merkezi şartlarının fiziki mekan ayrılığına bakılmaksızın tüzel kişilik nezdinde değerlendirilmesi ve şartların tüzel kişilik nezdinde sağlanması durumunda tek bir başvurunun yeterli olması ve faaliyetlerin tek bir Ar-Ge merkezi kapsamında yürütülebiliyor olması konusunda mevzuat değişikliğine gidilmesi önem arz etmektedir.	Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı , Ar-Ge Merkezleri Genel Müdürlüğü

16 Aralık 2014
TS/EKO/14-53
TS/BTK/14-08

TÜSİAD
AVRUPA İŞ DÜNYASI
KONFEDERASYONU
BUSINESSEUROPE
ÜYESİDİR

TÜRKİYE'DE AR-GE FAALİYETLERİNİN ARTIRILMASINA YÖNELİK GÖRÜŞ VE ÖNERİLER

GİRİŞ:

Ülkemizin kalkınması ve refah düzeyinin yükselmesi için küreselleşen dünyada uluslararası düzeydeki rekabet gücünü arttırması gerekmektedir. Ar-Ge faaliyetlerinin sonucunda ortaya konan teknolojik gelişmeler ve bunlardan elde edilecek çıktılarının ticarileştirilmesi, rekabet gücünü arttırmaktaki önemli faktörlerdir. Dolayısıyla günümüzde Ar-Ge faaliyetlerine kaynak ayrılması kaçınılmaz bir zorunluluk haline gelmiştir.

Özel sektörün ve yurtdışı yatırımcıların Ar-Ge faaliyetlerine ayıracağı kaynakların artırılmasında kamunun düzenleyici, destekleyici ve yönlendirici yaklaşımları önemli bir yere sahiptir. Kamu tarafından ortaya konan bu kapsamdaki yaklaşımlara yönelik değerlendirmelerimiz aşağıdaki üç başlık altında özetlenmiştir:

- 1. Ar-Ge Performansının Artırılmasına Yönelik Teşvik ve Desteklerle İlgili Görüş ve Öneriler**
- 2. Ar-Ge Faaliyetlerine İlişkin Kamu Desteklerinin Uygulanabilirliği Konusundaki Teknik Sorunlar ve Öneriler**
- 3. Ar-Ge Ortamının İyileştirilmesine Yönelik Diğer Öneriler**

1. AR-GE PERFORMANSININ ARTIRILMASINA YÖNELİK TEŞVİK VE DESTEKLERLE İLGİLİ GÖRÜŞ VE ÖNERİLER

1.1. Ar-Ge ve Destek Personelinin Ar-Ge Merkezi Dışında Geçirdiği Süreler ve 30 Tam Zaman Eşdeğer (TZE) Ar-Ge personeli sayısının hesaplanması

Gelir İdaresi'nin mukteza bazında yayınladığı görüşlerde; tam zamanlı olarak çalışan personelin *eğitim, teknik inceleme veya görevli olarak* Ar-Ge merkezi dışına çıktığı ve tam zamanlı olarak çalışan personelin kullanacağı *doğum, süt, evlilik, ölüm,*

İstanbul
Meşrutiyet Caddesi,
No:46 Tepebaşı 34420
İstanbul - Türkiye
T +90 (212) 249 19 29
F +90 (212) 249 13 50
E tusiad@tusiad.org

Ankara
İran Caddesi No: 39/4
Gaziosmanpaşa 06700
Ankara - Türkiye
T +90 (312) 468 10 11
F +90 (312) 428 86 76
E ankoffice@tusiad.org

Brüksel
Avenue des Gaulois, 13
B - 1040 Brussels
T +32 (2) 736 40 47
F +32 (2) 736 39 93
E bxloffice@tusiad.org

Washington, D.C.
2101 L Street NW, Suite 800
Washington, DC 20037 - USA
T +1 (202) 776 77 70
F +1 (202) 776 77 71
E usoffice@tusiad.org

Berlin
Märkisches Ufer, 28
Berlin 10179 Germany
T +49 (30) 28 878 6300
F +49 (30) 28 878 6399
E berlinoffice@tusiad.org

Paris
33, rue Galilée 75116
Paris - France
T +33 (1) 44 43 55 35
F +33 (1) 44 43 55 46
E parisoffice@tusiad.org

Pekin
European Union Chamber of
Commerce in China
Beijing Lufthansa Centre
Office C-319, 50 Liangmaqiao Road,
Chaoyang District Beijing 10025 P.R. C
T +86 (10) 6462 2066 ext. 65/51
F +86 (10) 6462 320
E tusiad.china@european-chamber.com

www.tusiad.org

mazeret izinlerinde, resmi tatil günlerinde ve raporlu olunan durumlarda merkez dışında geçirilen söz konusu süreler isabet eden ücretlerin gelir vergisi stopaj teşvikine konu edilemeyeceği belirtilmiştir.

Ayrıca Gelir İdaresi tarafından verilen diğer muktezalarda, Ar-Ge merkezi personelinin Ar-Ge merkezi dışında geçirdiği süreler isabet eden **ücretlerin** (Ar-Ge merkezi dışında geçirdiği sürede gerçekleştirdiği **yurtiçi ve yurtdışı seyahatleri kapsamındaki konaklama, ulaşım gibi harcamalarının** ve Ar-Ge ve yenilik faaliyetleri ile ilgili Ar-Ge merkezi dışında ancak şirket yerleşkesi içindeki **toplantı odaları, laboratuvar, üretim tesisleri** gibi bölümlerde geçirdiği süreler isabet eden ücretlerin) Ar-Ge indirimine konu edilemeyeceği belirtilmiştir.

Oysa, özellikle Ar-Ge merkezi değerlendirme süreci esnasında, çalışanların **yüksek lisans/doktora programlarına** devam etmesi, **bilimsel etkinliklere** katılması vb. konularda açıklamalar talep edilmektedir.

Bu çerçevede personelin yasal haklarına dayalı olarak izinli olduğu veya bilimsel etkinliklere katılması gerektiği zamanlarda ya da işin mahiyetinin gerektirmesi durumunda Ar-Ge merkezi dışında geçirdiği zamanların teşvik kapsamı dışında bırakılması, Kanun'dan beklenen faydayı azaltmaktadır.

Bir diğer husus olarak; TZE sayısının nasıl hesaplanacağına ilişkin açıklama sadece 2008-85 no.lu SGK genelgesinde yapılmış olup, söz konusu genelgede 30 TZE sayısının üçer aylık dönemler itibarıyla Ar-Ge merkezi personelinin prim gün sayısı esas alınarak hesaplanması öngörülmüştür.

Diğer taraftan, Sigorta Prim Desteğinden yararlanamayan emekli personelin TZE hesaplanmasında dikkate alınıp alınmayacağı net değildir.

Bu açıklamalar kapsamında, uygulamada firmaların sigorta primi desteğinden faydalanma talebi olmasa dahi Sosyal Güvenlik Kurumu'nun belirlediği hesaplama yöntemini uygulama zorunluluğu vardır.

Bazı durumlarda, Ar-Ge personeli SGK primi desteğinden faydalansa bile SGK beyannamesinin "teşvike esas prim günü" sıfır "0" olarak beyan edilebilmektedir. Bu durum, TZE personel hesabında ilgili personelin dikkate alınmaması ile sonuçlanmaktadır.

Uygulamada Ar-Ge ve inovasyon faaliyetlerinin, yapılan işin doğası gereği sadece Ar-Ge merkezinin içerisinde gerçekleştirilmesinin mümkün olmadığı dikkate alınmalıdır.

İstanbul

Meşrutiyet Caddesi,
No:46 Tepebaşı 34420
İstanbul - Türkiye
T +90 (212) 249 19 29
F +90 (212) 249 13 50
E tusiad@tusiad.org

Ankara

İran Caddesi No: 39/4
Gaziosmanpaşa 06700
Ankara - Türkiye
T +90 (312) 468 10 11
F +90 (312) 428 86 76
E ankoffice@tusiad.org

Brüksel

Avenue des Gaulois, 13
B - 1040 Brussels
T +32 (2) 736 40 47
F +32 (2) 736 39 93
E bxloffice@tusiad.org

Washington, D.C.

2101 L Street NW, Suite 800
Washington, DC 20037 - USA
T +1 (202) 776 77 70
F +1 (202) 776 77 71
E usoffice@tusiad.org

Berlin

Märkisches Ufer, 28
Berlin 10179 Germany
T +49 (30) 28 878 6300
F +49 (30) 28 878 6399
E berlinoffice@tusiad.org

Paris

33, rue Galilée 75116
Paris - France
T +33 (1) 44 43 55 35
F +33 (1) 44 43 55 46
E parisoffice@tusiad.org

Pekin

European Union Chamber of
Commerce in China
Beijing Lufthansa Centre
Office C-319, 50 Liangmaqiao Road,
Chaoyang District Beijing 10025 P.R. C
T +86 (10) 6462 2066 ext. 65/51
F +86 (10) 6462 320
E tusiad.china@europeancommerce.com

www.tusiad.org

Öneri:

Konuya ilişkin bir mevzuat değişikliği sağlanarak, Ar-Ge merkezleri tarafından gerekli dokümantasyonun yapılması kaydıyla, merkez dışında Ar-Ge faaliyetlerine yönelik olarak gerçekleştirilen giderler ve ücretler destek ve teşviklere konu edilebilmelidir.

Bu çerçevede, Ar-Ge merkezi personelinin çeşitli nedenlerle Ar-Ge ve yenilik faaliyetlerinin devamı olarak Ar-Ge merkezi dışına çıkması (üretim hattına gitmesi, üniversite ziyaretleri gerçekleştirilmesi, eğitim, konferans, fuar vb. katılımlar, yürütülen projelerin yurtiçi ve yurtdışı toplantı ve ortak çalışmaları, seyahat süreleri gibi) durumunda, personelin söz konusu süreler için isabet eden ücretlerinin 5746 sayılı Kanun'da yer alan destek ve teşviklere konu edilmesi önerilmektedir.

Mevcut Ar-Ge desteklerine yönelik kanuni düzenlemelerdeki en temel problemlerden biri, personel çalışmasında, ekipman kullanımında ve diğer gider dağılımlarında, Ar-Ge Merkezi binasının, sınırları belirli fiziki bir yapı olarak ele alınmasıdır. Ar-Ge projelerinin yalnızca Ar-Ge Merkezleri içinde çalışılıp geliştirilebileceğinin hakim düşünce olması yerine, Ar-Ge Merkezlerinin daha çok teorik altyapının geliştirileceği, deneysel ve ön uygulamaların prototiplerinin yapılabileceği yerler olarak değerlendirilip, Ar-Ge Merkezleri sınırları dışındaki uygulama sahalarının, eğitim ve araştırma platformlarının da Ar-Ge projelerinin önemli birer parçası olduğu gerçeği kabul edilmeli ve destek ve teşvik mekanizmalarının bu doğrultuda geliştirilmelidir.

Ar-Ge projelerinin 2 temel bileşeni olduğu gözardı edilmemelidir. Birinci bileşen Ar-Ge Merkezi bünyesinde geliştirilecek teorik ve kavramsal altyapı ile birlikte pilot denemeler, ikinci bileşen ise uygulamadır. Projenin özellikle uygulama ayağı ile ilgili olarak Ar-Ge merkezi fiziki sınırları dışında uygulama ortamında geçirilecek sürelerin proje süresi içerisinde değerlendirilerek Ar-Ge ve yenilik faaliyetleri olarak dikkate alınması, Ar-Ge projelerinin uygulamaya geçişlerini daha başarılı hale getirerek uygulamaya geçen Ar-Ge projeleri sayısını da artıracak önemli bir etken olacaktır.

6170 sayılı Kanunla teknoloji geliştirme bölgelerinde faaliyet gösteren şirketlerde çalışan Ar-Ge ve destek personelinin bölge dışında geçirilen süreler için ücretlerinin bir kısmı gelir vergisi istisnası kapsamında içinde tutulmuş olup, benzer bir uygulama Ar-Ge merkezleri için de 5746 sayılı Kanun'a getirilerek, gelir vergisi istisnasının kapsamı genişletilebilir.

İstanbul

Meşrutiyet Caddesi,
No:46 Tepebaşı 34420
İstanbul - Türkiye
T +90 (212) 249 19 29
F +90 (212) 249 13 50
E tusiad@tusiad.org

Ankara

İran Caddesi No: 39/4
Gaziosmanpaşa 06700
Ankara - Türkiye
T +90 (312) 468 10 11
F +90 (312) 428 86 76
E ankoffice@tusiad.org

Brüksel

Avenue des Gaulois, 13
B - 1040 Brussels
T +32 (2) 736 40 47
F +32 (2) 736 39 93
E bxloffice@tusiad.org

Washington, D.C.

2101 L Street NW, Suite 800
Washington, DC 20037 - USA
T +1 (202) 776 77 70
F +1 (202) 776 77 71
E usoffice@tusiad.org

Berlin

Märkisches Ufer, 28
Berlin 10179 Germany
T +49 (30) 28 878 6300
F +49 (30) 28 878 6399
E berlinoffice@tusiad.org

Paris

33, rue Gallée 75116
Paris - France
T +33 (1) 44 43 55 35
F +33 (1) 44 43 55 46
E parisoffice@tusiad.org

Pekin

European Union Chamber of
Commerce in China
Beijing Lufthansa Centre
Office C-319, 50 Liangmaqiao Road,
Chaoyang District Beijing 10025 P.R. C
T +86 (10) 6462 2066 ext. 65/51
F +86 (10) 6462 320
E tusiad.china@european-chamber.com

www.tusiad.org

Destekleyici bir diğer öneri ise söz konusu personelin Ar-Ge merkezi dışında Ar-Ge ve yenilik faaliyetlerine ayırdığı sürelerin gerekli dokümantasyonun yapılması suretiyle TZE Ar-Ge personeli sayısının tespiti esnasında dikkate alınmasıdır.

Ayrıca, 30 TZE şartının tek bir fiziksel lokasyon bazında aranması da şirketler için çeşitli zorluklar getirmektedir. Bu şartın şirket bazında, ama birden fazla lokasyondaki Ar-Ge personeliyle sağlanabilmesini mümkün kılacak bir değişiklik, şirketlerin Ar-Ge Merkezi kurmalarını ve uygulamaları kolaylaştıracaktır.

Ayrıca Sosyal Güvenlik Kurumu mevzuatı içerisinde düzenlenen TZE hesaplanmasının bu mevzuat ile olan bağı açık ve net olarak ortaya konulmalı ya da TZE hesaplamasına ilişkin yeni ve açıklayıcı bir düzenleme getirilmelidir.

1.2. Bir Kuruluşun Bünyesi Dışındaki Bir Ar-Ge Merkezine Kendi Adına Ar-Ge Yaptırabilmesi (Sipariş Üzerine Ar-Ge)

Sipariş üzerine Ar-Ge hususunun kanuni düzenlemeye bağlanması ve Ar-Ge indirim hakkı tanınması önemli bir teşvik unsuru olacaktır. Bu düzenleme, bünyesinde Ar-Ge merkezi oluşturamayan KOBİ'lere de imkan sağlarken Ar-Ge merkezlerine de ilave iş imkanları oluşturacaktır.

Bilindiği üzere 5746 sayılı Ar-Ge Kanunu ve Yönetmeliğinde Ar-Ge projelerinin münhasıran Ar-Ge merkezlerine ait olması gerekmektedir. Oysa uygulamada Ar-Ge merkezlerinin kendi bünyeleri dışındaki kuruluşlara da Ar-Ge yapmaları söz konusu olmaktadır. Zira piyasanın ihtiyaçları bu tür işlemleri de gerektirmektedir. Bu konu şu an için Maliye Bakanlığı'nın verdiği özetgeler ile uygulama imkânı bulmuştur. 5746 Sayılı Kanunda "Sipariş Üzerine Ar-Ge" konusunda hukuki düzenleme yapılması, Ar-Ge harcamalarını artıracak ve taraflara da hukuki güvence sağlayacaktır.

Bu yönde yapılacak düzenleme, kendi bünyesinde Ar-Ge imkânları kısıtlı KOBİ benzeri kuruluşların kendi bölgelerinde veya buldukları OSB'lerinde, birlikte "Ar-Ge Merkezi" kurmalarına ve buralarda kendi "Sipariş Üzerine Ar-Ge"lerini yaptırmalarına imkân sağlaması bakımından da önemli bir teşvik olacaktır. Böylelikle tek başına Ar-Ge Merkezi kurma büyüklüğünde olmayan firmaların da Ar-Ge projesi geliştirme ve Ar-Ge projesini yürütme tecrübesi ve kültürünü kazanmaları sağlanacaktır. Dolayısıyla hem geliştirecekleri projelerden kendilerinin ve ülke ekonomimizin getiriler sağlaması mümkün olacak, hem de geleceğin büyük firmalarının Ar-Ge kültürü içinde gelişimleri sağlanmış olacaktır.

İstanbul

Meşrutiyet Caddesi,
No:46 Tepebaşı 34420
İstanbul - Türkiye
T +90 (212) 249 19 29
F +90 (212) 249 13 50
E tusiad@tusiad.org

Ankara

İran Caddesi No: 39/4
Gaziosmanpaşa 06700
Ankara - Türkiye
T +90 (312) 468 10 11
F +90 (312) 428 86 76
E ankoffice@tusiad.org

Brüksel

Avenue des Gaulois, 13
B - 1040 Brussels
T +32 (2) 736 40 47
F +32 (2) 736 39 93
E bxloffice@tusiad.org

Washington, D.C.

2101 L Street NW, Suite 800
Washington, DC 20037 - USA
T +1 (202) 776 77 70
F +1 (202) 776 77 71
E usoffice@tusiad.org

Berlin

Märkisches Ufer, 28
Berlin 10179 Germany
T +49 (30) 28 878 6300
F +49 (30) 28 878 6399
E berlinoffice@tusiad.org

Paris

33, rue Gallée 75116
Paris - France
T +33 (1) 44 43 55 35
F +33 (1) 44 43 55 46
E parisoffice@tusiad.org

Pekin

European Union Chamber of
Commerce in China
Beijing Lufthansa Centre
Office C-319, 50 Liangmaqiao Road,
Chaoyang District Beijing 10025 P.R. C
T +86 (10) 6462 2066 ext. 65/51
F +86 (10) 6462 320
E tusiad.china@european-chamber.com

www.tusiad.org

Bu şekilde kurulan “Ar-Ge Merkezleri” yönünden, ortakları konumundaki KOBİ’ler iş garantisi de yaratacakları için, bu merkezlerin hayatiyeti bakımından da güvence sağlayacaklardır.

İlave olarak, ülke içinde “sipariş üzerine Ar-Ge” yaptıran Türkiye’deki kuruluşlara Ar-Ge indirim hakkı tanınması, bu kuruluşları Ar-Ge yaptırmaya teşvik edecektir.

Mevcut durumda “Sipariş Üzerine Ar-Ge” yaptıran kuruluşların Ar-Ge indiriminden yararlanmaları mümkün bulunmamaktadır.

Oysa Türkiye’deki kuruluşlara kendi bünyeleri dışında yine Türkiye’de kurulu bir “Ar-Ge Merkezi”ne, “Sipariş Üzerine Ar-Ge” yaptırmaları durumunda, örneğin bu harcamaları üzerinden %25-%50 arasında Ar-Ge indirimini sağlanması, bu kuruluşları Ar-Ge yapmaya teşvik edecektir.

“Sipariş Üzerine Ar-Ge” yapan Ar-Ge Merkezlerine bu projeler nedeniyle sağlanan Ar-Ge indirimini ile personel ücret stopajı ve SGK teşvikleri aynen korunmalıdır. Burada talep edilen, Türkiye’deki Ar-Ge merkezlerinde “Sipariş Üzerine Ar-Ge” yaptıran Türkiye’deki kuruluşlara da bu projeleri nedeniyle ilave olarak harcamaları üzerinden %25-%50 arasında Ar-Ge indirimini imkânı sağlanmasıdır. Bu durum mükerrerlik olarak görülmemeli, bir anlamda “Ar-Ge Projesi” nin %100 olarak değil de %125 - %150 olarak teşvik edildiği bir durum olarak görülmelidir. Talep edilen bir anlamda bunun paylaşım şeklidir. Nitekim yabancı ülkelerde %100’ü aşan teşviklerin uygulandığı gözlenmektedir.

Bu yönde verilecek teşvik, “Ar-Ge Merkezi” veya “Ar-Ge Departmanı” olmayan kuruluşları da Ar-Ge yapmaya yönlendirecektir.

Bu teşvik sadece bünye dışındaki “Ar-Ge Merkezleri”nde değil, Teknopark’larda yaptırılan projeler için de düşünülebilir.

Bu yöndeki teşvik, “Ar-Ge Merkezleri”nin “Sipariş Üzerine Ar-Ge” yapmak üzere, potansiyel müşterilerini ikna etmelerini kolaylaştırabilecek, birçok kuruluş nezdinde gönüllü bir bilgilendirme, tanıtım, analiz (dolaşan kuruluşlarda Ar-Ge ihtiyaçlarının tespiti) ve hareketlilik getirecektir. Ar-Ge Merkezlerinin, sağlayacakları yeni işlerle hem kadro ve ekipmanlarını güçlendirmeleri, hem de ayrı şirketleşmelere doğru yönelmeleri, bağımsız Ar-ge Merkezlerinin daha da büyümeleri mümkün olabilecektir. Türkiye’de bu konuda uluslararası bilinirliği olan şirketlerin ortaya çıkması, amaca etkili oranda katkı sağlayacaktır. Diğer taraftan bu yöndeki hareketlilik, ülkemizde başta fikri haklar hukuku ve fikri hakların değerlendirilmesi konuları olmak üzere ilgili diğer konularda da olumlu gelişmeler doğurabilecektir.

TÜSİAD
AVRUPA İŞ DÜNYASI
KONFEDERASYONU
BUSINESSEUROPE
ÜYESİDİR

İstanbul

Meşrutiyet Caddesi,
No:46 Tepebaşı 34420
İstanbul - Türkiye
T +90 (212) 249 19 29
F +90 (212) 249 13 50
E tusiad@tusiad.org

Ankara

İran Caddesi No: 39/4
Gaziosmanpaşa 06700
Ankara - Türkiye
T +90 (312) 468 10 11
F +90 (312) 428 86 76
E ankoffice@tusiad.org

Brüksel

Avenue des Gaulois, 13
B - 1040 Brussels
T +32 (2) 736 40 47
F +32 (2) 736 39 93
E bxloffice@tusiad.org

Washington, D.C.

2101 L Street NW, Suite 800
Washington, DC 20037 - USA
T +1 (202) 776 77 70
F +1 (202) 776 77 71
E usoffice@tusiad.org

Berlin

Märkisches Ufer, 28
Berlin 10179 Germany
T +49 (30) 28 878 6300
F +49 (30) 28 878 6399
E berlinoffice@tusiad.org

Paris

33, rue Galilée 75116
Paris - France
T +33 (1) 44 43 55 35
F +33 (1) 44 43 55 46
E parisoffice@tusiad.org

Pekin

European Union Chamber of
Commerce in China
Beijing Lufthansa Centre
Office C-319, 50 Liangmaqiao Road,
Chaoyang District Beijing 10025 P.R. C
T +86 (10) 6462 2066 ext. 65/51
F +86 (10) 6462 320
E tusiad.china@european-chamber.com

www.tusiad.org

Öneri:

Sipariş üzerine Ar-Ge uygulaması 5746 Sayılı Ar-Ge Kanununun 3'üncü maddesinin birinci fıkrasına ikinci bent olarak aşağıdaki şekilde eklenebilir: (MAVİ yazılar bir sonraki kısımda önerdiğimiz “öngörülen Ar-Ge indirimine ilişkin olup, son kısımdaki KIRMIZI yazılar sipariş üzerine Ar-Ge önerimizdir. Anlam bütünlüğünü görmek bakımından madde metni aşağıda tam olarak verilmiştir.)

“Ar-Ge indrimi: Teknoloji merkezi işletmelerinde, Ar-Ge merkezlerinde, kamu kurum ve kuruluşları ile kanunla kurulan veya teknoloji geliştirme projesi anlaşmaları kapsamında uluslararası kurumlardan ya da kamu kurum ve kuruluşlarından Ar-Ge projelerini desteklemek amacıyla fon veya kredi kullanan vakıflar tarafından veya uluslararası fonlarca desteklenen Ar-Ge ve yenilik projelerinde, rekabet öncesi işbirliği projelerinde ve teknogirişim sermaye desteklerinden yararlananlarca gerçekleştirilen ve müteakip vergilendirme döneminde gerçekleştirilmesi öngörülen Ar-Ge ve yenilik harcamalarının tamamı ile 500 ve üzerinde tam zaman eşdeğer Ar-Ge personeli istihdam eden Ar-Ge merkezlerinde ayrıca o yıl yapılan Ar-Ge ve yenilik harcamasının bir önceki yıla göre artışının yarısı, 13/6/2006 tarihli ve 5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanununun 10 uncu maddesine göre kurum kazancının ve 31/12/1960 tarihli ve 193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun 89 uncu maddesi uyarınca ticari kazancın tespitinde indirim konusu yapılır. Ayrıca bu harcamalar, 4/1/1961 tarihli ve 213 sayılı Vergi Usul Kanununa göre aktifleştirilmek suretiyle amortisman yoluyla itfa edilir, bir iktisadi kıymet oluşmaması halinde ise doğrudan gider yazılır. Kazancın yetersiz olması nedeniyle ilgili hesap döneminde indirim konusu yapılamayan tutar (öngörülen Ar-Ge ve yenilik harcamaları hariç), sonraki hesap dönemlerine devredilir. Devredilen tutarlar, takip eden yıllarda 213 sayılı Kanuna göre her yıl belirlenen yeniden değerlendirme oranında artırılarak dikkate alınır. Belli bir hesap döneminde yapılması öngörülen ve önceki hesap dönemi kazancına ilişkin olarak indirim konusu edilen Ar-Ge ve yenilik harcamalarının öngörülen tutarın yüzde onunu geçen bir oranda düşük olması halinde, eksik yapılan Ar-Ge ve yenilik harcamaları dolayısıyla zamanında tahakkuk ettirilmemiş vergiler 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun'un 48 inci maddesine göre belirlenen tecil faizi ile birlikte cezasız tahsil olunur.

“Ar-Ge Merkezlerinin sipariş üzerine Ar-Ge projesi yürüttükleri durumda da Ar-Ge Merkezleri bu projeler için yaptıkları harcamaların tamamı üzerinden Ar-Ge indiriminden ve personel desteklerinden (gelir vergisi stopaj desteği ve SGK desteği) yararlanır. Sipariş üzerine proje yaptırılanlar da proje tutarı üzerinden %50 oranında Ar-Ge indiriminden yararlanırlar.”

Benzer şekilde 5520 sayılı KVK'nın 10/1-a maddesi ile 193 sayılı GVK'nın 89/1-9 maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilebilir: (MAVİ yazılar bir sonraki bölümde

İstanbul

Meşrutiyet Caddesi,
No:46 Tepebaşı 34420
İstanbul - Türkiye
T +90 (212) 249 19 29
F +90 (212) 249 13 50
E tusiad@tusiad.org

Ankara

İran Caddesi No: 39/4
Gaziosmanpaşa 06700
Ankara - Türkiye
T +90 (312) 468 10 11
F +90 (312) 428 86 76
E ankoffice@tusiad.org

Brüksel

Avenue des Gaulois, 13
B - 1040 Brussels
T +32 (2) 736 40 47
F +32 (2) 736 39 93
E bxloffice@tusiad.org

Washington, D.C.

2101 L Street NW, Suite 800
Washington, DC 20037 - USA
T +1 (202) 776 77 70
F +1 (202) 776 77 71
E usoffice@tusiad.org

Berlin

Märkisches Ufer, 28
Berlin 10179 Germany
T +49 (30) 28 878 6300
F +49 (30) 28 878 6399
E berlinoffice@tusiad.org

Paris

33, rue Galilée 75116
Paris - France
T +33 (1) 44 43 55 35
F +33 (1) 44 43 55 46
E parisoffice@tusiad.org

Pekin

European Union Chamber of
Commerce in China
Beijing Lufthansa Centre
Office C-319, 50 Liangmaqiao Road,
Chaoyang District Beijing 10025 P.R. C
T +86 (10) 6462 2066 ext. 65/51
F +86 (10) 6462 320
E tusiad.china@european-chamber.com

önerdiğimiz “öngörülen Ar-Ge indirimi” ne ilişkin olup, son kısımdaki KIRMIZI yazılar sipariş üzerine Ar-Ge önerimizdir. Madde metni aşağıda bütün olarak verilmiştir.)

“Mükelleflerin, işletmeleri bünyesinde gerçekleştirdikleri münhasıran yeni teknoloji ve bilgi arayışına yönelik araştırma ve geliştirme harcamaları ve müteakip vergilendirme döneminde gerçekleştirilmesi öngörülen araştırma ve geliştirme harcamaları tutarının % 100’ü, işletmelerinin bünyesi dışında bir Ar-Ge Merkezi’nde sipariş üzerine yaptıkları Ar-Ge projeleri için yapacakları harcamaları tutarının %50’si oranında hesaplanacak "Ar-Ge indirimi".

Araştırma ve geliştirme faaliyetleri ile doğrudan ilişkili olmayan giderlerden ve tamamen araştırma ve geliştirme faaliyetlerinde kullanılmayan amortismanla tâbi iktisadî kıymetler için hesaplanan amortisman tutarlarından verilen paylar üzerinden Ar-Ge indirimi hesaplanmaz. Matrahın yetersiz olması nedeniyle ilgili dönemde indirim konusu yapılamayan tutar, sonraki hesap dönemlerine devreder. Ar-Ge indiriminden yararlanılacak harcamaların kapsamını ve uygulamadan yararlanılabilmesi için gerekli belgeler ile usûlleri belirlemeye Maliye Bakanlığı yetkilidir.”

1.3. “Öngörülen Ar-Ge Harcaması” düzenlemesi

Daha önce yatırım indirimi istisnasında uygulandığı gibi gelecek yıl yapılması planlanan Ar-Ge harcamalarının “Öngörülen Ar-Ge Harcaması” olarak kazançtan indirim olarak düşülmesine yönelik bir düzenleme ile vergi finansmanının daha erken sağlanması, böylelikle bu konudaki teşviklerin etkisinin artırılması önerilmektedir.

Bu düzenlemede, öngörülen Ar-Ge harcaması olarak indirilebilecek tutar, matrahın belli bir yüzdesi ile veya tutar olarak sınırlandırılabilir.

Ar-Ge harcamaları tercihe göre KVK veya 5746 sayılı Kanuna göre yapıldığından, bu yöndeki düzenlemenin her iki Kanuna da eklenmesi gerekliliği olacaktır.

Öneri:

Madde önerimiz aşağıda her iki Kanuna göre yapılmıştır.

5746 Sayılı Ar-Ge Kanununun 3’üncü maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilebilir:

“Ar-Ge indirimi: Teknoloji merkezi işletmelerinde, Ar-Ge merkezlerinde, kamu kurum ve kuruluşları ile kanunla kurulan veya teknoloji geliştirme projesi anlaşmaları kapsamında uluslararası kurumlardan ya da kamu kurum ve kuruluşlarından Ar-Ge

İstanbul

Meşrutiyet Caddesi,
No:46 Tepebaşı 34420
İstanbul - Türkiye
T +90 (212) 249 19 29
F +90 (212) 249 13 50
E tusiad@tusiad.org

Ankara

İran Caddesi No: 39/4
Gaziosmanpaşa 06700
Ankara - Türkiye
T +90 (312) 468 10 11
F +90 (312) 428 86 76
E ankoffice@tusiad.org

Brüksel

Avenue des Gaulois, 13
B - 1040 Brussels
T +32 (2) 736 40 47
F +32 (2) 736 39 93
E bxloffice@tusiad.org

Washington, D.C.

2101 L Street NW, Suite 800
Washington, DC 20037 - USA
T +1 (202) 776 77 70
F +1 (202) 776 77 71
E usoffice@tusiad.org

Berlin

Märkisches Ufer, 28
Berlin 10179 Germany
T +49 (30) 28 878 6300
F +49 (30) 28 878 6399
E berlinoffice@tusiad.org

Paris

33, rue Gallée 75116
Paris - France
T +33 (1) 44 43 55 35
F +33 (1) 44 43 55 46
E parisoffice@tusiad.org

Pekin

European Union Chamber of
Commerce in China
Beijing Lufthansa Centre
Office C-319, 50 Liangmaqiao Road,
Chaoyang District Beijing 10025 P.R. C
T +86 (10) 6462 2066 ext. 65/51
F +86 (10) 6462 320
E tusiad.china@european-chamber.com

İstanbul

Meşrutiyet Caddesi,
No:46 Tepebaşı 34420
İstanbul - Türkiye
T +90 (212) 249 19 29
F +90 (212) 249 13 50
E tusiad@tusiad.org

Ankara

İran Caddesi No: 39/4
Gaziosmanpaşa 06700
Ankara - Türkiye
T +90 (312) 468 10 11
F +90 (312) 428 86 76
E ankoffice@tusiad.org

Brüksel

Avenue des Gaulois, 13
B - 1040 Brussels
T +32 (2) 736 40 47
F +32 (2) 736 39 93
E bxloffice@tusiad.org

Washington, D.C.

2101 L Street NW, Suite 800
Washington, DC 20037 - USA
T +1 (202) 776 77 70
F +1 (202) 776 77 71
E usoffice@tusiad.org

Berlin

Märkisches Ufer, 28
Berlin 10179 Germany
T +49 (30) 28 878 6300
F +49 (30) 28 878 6399
E berlinoffice@tusiad.org

Paris

33, rue Gallée 75116
Paris - France
T +33 (1) 44 43 55 35
F +33 (1) 44 43 55 46
E parisoffice@tusiad.org

Pekin

European Union Chamber of
Commerce in China
Beijing Lufthansa Centre
Office C-319, 50 Liangmaqiao Road,
Chaoyang District Beijing 10025 P.R. C
T +86 (10) 6462 2066 ext. 65/51
F +86 (10) 6462 320
E tusiad.china@europeancommerce.com

www.tusiad.org

projelerini desteklemek amacıyla fon veya kredi kullanan vakıflar tarafından veya uluslararası fonlarca desteklenen Ar-Ge ve yenilik projelerinde, rekabet öncesi işbirliği projelerinde ve teknogirişim sermaye desteklerinden yararlananlarca gerçekleştirilen ve müteakip vergilendirme döneminde gerçekleştirilmesi öngörülen Ar-Ge ve yenilik harcamalarının tamamı ile 500 ve üzerinde tam zaman eşdeğer Ar-Ge personeli istihdam eden Ar-Ge merkezlerinde ayrıca o yıl yapılan Ar-Ge ve yenilik harcamasının bir önceki yıla göre artışının yarısı, 13/6/2006 tarihli ve 5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanununun 10 uncu maddesine göre kurum kazancının ve 31/12/1960 tarihli ve 193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun 89 uncu maddesi uyarınca ticari kazancın tespitinde indirim konusu yapılır. Ayrıca bu harcamalar, 4/1/1961 tarihli ve 213 sayılı Vergi Usul Kanununa göre aktifleştirilmek suretiyle amortisman yoluyla itfa edilir, bir iktisadi kıymet oluşmaması halinde ise doğrudan gider yazılır. Kazancın yetersiz olması nedeniyle ilgili hesap döneminde indirim konusu yapılamayan tutar (öngörülen Ar-Ge ve yenilik harcamaları hariç), sonraki hesap dönemlerine devredilir. Devredilen tutarlar, takip eden yıllarda 213 sayılı Kanuna göre her yıl belirlenen yeniden değerlendirme oranında artırılarak dikkate alınır. Belli bir hesap döneminde yapılması öngörülen ve önceki hesap dönemi kazancına ilişkin olarak indirime konu edilen Ar-Ge ve yenilik harcamalarının öngörülen tutarın yüzde onunu geçen bir oranda düşük olması halinde, eksik yapılan Ar-Ge ve yenilik harcamaları dolayısıyla zamanında tahakkuk ettirilmemiş vergiler 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun'un 48 inci maddesine göre belirlenen tecil faizi ile birlikte cezasız tahsil olunur.”

Benzer şekilde 5520 sayılı KVK'nın 10/1-a maddesi ile 193 sayılı GVK'nın 89/1-9 maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilebilir:

“Mükelleflerin, işletmeleri bünyesinde gerçekleştirdikleri münhasıran yeni teknoloji ve bilgi arayışına yönelik araştırma ve geliştirme harcamaları ve müteakip vergilendirme döneminde gerçekleştirilmesi öngörülen araştırma ve geliştirme harcamaları tutarının % 100'ü oranında hesaplanacak "Ar-Ge indirimi".

Araştırma ve geliştirme faaliyetleri ile doğrudan ilişkili olmayan giderlerden ve tamamen araştırma ve geliştirme faaliyetlerinde kullanılmayan amortisman tábî iktisadî kıymetler için hesaplanan amortisman tutarlarından verilen paylar üzerinden Ar-Ge indirimi hesaplanmaz. Matrahın yetersiz olması nedeniyle ilgili dönemde indirim konusu yapılamayan tutar, sonraki hesap dönemlerine devreder. Ar-Ge indiriminden yararlanılacak harcamaların kapsamını ve uygulamadan yararlanılabilmesi için gerekli belgeler ile usûlleri belirlemeye Maliye Bakanlığı yetkilidir.”

Bu değişiklikler sonrası öngörülen yatırım indirimi uygulamasındaki tereddütlerin yaşanmaması için, özellikle ceza uygulaması ve geçici vergi uygulamasının bir sirküler veya tebliğle düzenlenerek açıklanması uygun olacaktır.

1.4. Ar-Ge ve yenilik faaliyetlerine ilişkin güncel mevzuatta yer almayan çeşitli durumlara yönelik düzenlemelerin yapılması

Ar-Ge Merkezi belgesine sahip olan şirketler uygulamada şirket birleşmeleri, kısmi bölünme, nevi değiştirme gibi yeniden yapılanmalara gidebilmektedir. Ayrıca, Ar-Ge merkezlerinin mücbir sebepler (yangın, sel, deprem vb.) nedeniyle faaliyetlerine geçici olarak devam edememesi gibi durumlar da ortaya çıkabilmektedir. Ancak söz konusu durumlara yönelik 5746 sayılı Kanun'a ilişkin mevzuatta herhangi bir açıklama bulunmamakta olup, şirketler bu gibi durumlar ile karşılaştığında zorluklar çekebilmektedir.

Öneri:

Ar-Ge ve yenilik faaliyetlerine ilişkin güncel mevzuatta yer almayan aşağıdaki durumlara yönelik yasal düzenlemelerin yapılması halinde, Ar-Ge merkezlerinin söz konusu durumlara yönelik aksiyon almaları daha uygun olacaktır.

- Şirketin Kısmi Bölünmesi
- Şirketin Birleşmesi
- Şirketin Nevi Değiştirmesi
- Şirketin Tasfiyesi
- Mücbir sebepler (yangın, sel, deprem vb.)

1.5. Finansman giderleri

Finansman giderleri 5520 sayılı Kanun'a ilişkin yayımlanan 1 Seri No.lu KV Genel Tebliği'nde Ar-Ge harcaması olarak değerlendirilmiş ancak 5746 sayılı Kanun'un uygulanmasına ilişkin yayımlanan yönetmelikte finansman giderlerine değinilmemiştir. Bilindiği üzere Ar-Ge yatırımları girişimciler tarafından gerek öz kaynaklardan gerekse de iç ve dış kaynaklardan finansman temin edilerek yapılmaktadır. Yatırımlarını öz kaynaklar yerine dış finansman temin ederek sağlayan girişimciler olduğu düşünüldüğünde, finansman giderlerinin 5746 sayılı Kanun uygulamasında Ar-Ge harcaması olarak dikkate alınmıyor olması, özellikle gelir vergisi stopajı teşviki, sigorta primi desteği vb. avantajlardan yararlanmak için seçimlik hakkını 5746 sayılı Kanun'dan yana kullanan birçok kurumun aleyhine bir durum teşkil etmektedir.

Öneri:

Finansman giderlerinin 5746 sayılı Kanun çerçevesinde Ar-Ge harcaması kapsamında değerlendirilmesi, gerek 5520 sayılı Kanun ile uygulama birliğinin sağlanması gerekse de

Istanbul

Meşrutiyet Caddesi,
No:46 Tepebaşı 34420
İstanbul - Türkiye
T +90 (212) 249 19 29
F +90 (212) 249 13 50
E tusiad@tusiad.org

Ankara

İran Caddesi No: 39/4
Gaziosmanpaşa 06700
Ankara - Türkiye
T +90 (312) 468 10 11
F +90 (312) 428 86 76
E ankoffice@tusiad.org

Brüksel

Avenue des Gaulois, 13
B - 1040 Brussels
T +32 (2) 736 40 47
F +32 (2) 736 39 93
E bxloffice@tusiad.org

Washington, D.C.

2101 L Street NW, Suite 800
Washington, DC 20037 - USA
T +1 (202) 776 77 70
F +1 (202) 776 77 71
E usoffice@tusiad.org

Berlin

Märkisches Ufer, 28
Berlin 10179 Germany
T +49 (30) 28 878 6300
F +49 (30) 28 878 6399
E berlinoffice@tusiad.org

Paris

33, rue Galilée 75116
Paris - France
T +33 (1) 44 43 55 35
F +33 (1) 44 43 55 46
E parisoffice@tusiad.org

Pekin

European Union Chamber of
Commerce in China
Beijing Lufthansa Centre
Office C-319, 50 Liangmaqiao Road,
Chaoyang District Beijing 10025 P.R. C
T +86 (10) 6462 2066 ext. 65/51
F +86 (10) 6462 320
E tusiad.china@european-chamber.com

www.tusiad.org

5746 sayılı Kanun kapsamında Ar-Ge projelerine sağlanan destek unsurlarının artırılması açısından uygun olacaktır.

TÜSİAD
AVRUPA İŞ DÜNYASI
KONFEDERASYONU
BUSINESSEUROPE
ÜYESİDİR

1.6. 6518 sayılı Torba Kanun ile Getirilen Ar-Ge, Yenilik ve Yazılım faaliyetlerine ilişkin düzenlemeler

1.6.1. 6518 sayılı Kanun ile, araştırma ve geliştirme faaliyetlerinin artırılmasına yönelik olarak, Ar-Ge Merkezi kurulabilmesi için gereken elli tam zamanlı Ar-Ge personel sayısını otuza kadar indirme veya sektörler itibarıyla farklılaştırma konusunda Bakanlar Kuruluna yetki verilmesi amacıyla düzenleme yapılmış olup, söz konusu hususa yönelik 18.06.2014 tarihinde Bakanlar Kurulu tarafından alınan kararla bir işletmenin Ar-Ge Merkezi kurulabilmesi için asgari şartlardan biri olan “Ar-Ge merkezlerinde en az 50 tam zaman eş değer Ar-Ge personeli istihdam edilmesi” koşulu değiştirilerek, sektör farkı olmaksızın, "30 tam zaman eşdeğer Ar-Ge personeli istihdam edilmesi" olarak belirlenmiştir.

Öneri:

500 TZE Ar-Ge personeli çalışanı şartının sağlanması durumunda Ar-Ge harcamalarındaki artışın bir önceki yıla göre yarısının ikinci kez Ar-Ge indirimine tabi tutulması şeklindeki düzenlemedeki 500 TZE sayısının da yukarıdaki düzenlemeye paralel ve orantılı olarak 300 düzeyine çekilmesi önerilmektedir.

1.6.2. 6518 Sayılı Kanun ile, 5520 Sayılı KVK’nda yapılan Ar-Ge faaliyetlerinin desteklenmesine ilişkin düzenlemeleri tamamlayıcı olarak 3065 Sayılı KDVK’nda da düzenleme yapılmıştır. Yapılan düzenleme, KDV istisnasını “kısmi” olarak değil “tam” olarak tanımlamasıyla birlikte önemli ve olumlu olarak değerlendirilmektedir.

Öneri:

Bu düzenlemenin sadece 5520 sayılı KVK’nın 5/B maddesi kapsamındaki teslim ve hizmetlerle sınırlandırılmaması, 5746 sayılı yerinde Ar-Ge Kanunu ve 4691 Sayılı Teknokent Kanunu kapsamındaki Ar-Ge, yenilik ve yazılım faaliyetlerine dayalı teslim ve hizmetler için de geçerli kılınması uyumluluk ve tutarlılık yaratacaktır. Ayrıca 4691 Sayılı Teknokent Kanunu kapsamındaki bazı teslim ve hizmetler için KDVK’nın geçici 20. Maddesi kapsamında uygulanan kısmi istisnanın tam istisnaya çevrilmesi ve uygulandığı teslim ve hizmetlerin alanının genişletilmesi ile iki kanun maddesi arasındaki tutarsızlık giderilmiş olacaktır.

İstanbul

Meşrutiyet Caddesi,
No:46 Tepebaşı 34420
İstanbul - Türkiye
T +90 (212) 249 19 29
F +90 (212) 249 13 50
E tusiad@tusiad.org

Ankara

İran Caddesi No: 39/4
Gaziosmanpaşa 06700
Ankara - Türkiye
T +90 (312) 468 10 11
F +90 (312) 428 86 76
E ankoffice@tusiad.org

Brüksel

Avenue des Gaulois, 13
B - 1040 Brussels
T +32 (2) 736 40 47
F +32 (2) 736 39 93
E bxoffice@tusiad.org

Washington, D.C.

2101 L Street NW, Suite 800
Washington, DC 20037 - USA
T +1 (202) 776 77 70
F +1 (202) 776 77 71
E usoffice@tusiad.org

Berlin

Märkisches Ufer, 28
Berlin 10179 Germany
T +49 (30) 28 878 6300
F +49 (30) 28 878 6399
E berlinoffice@tusiad.org

Paris

33, rue Galilée 75116
Paris - France
T +33 (1) 44 43 55 35
F +33 (1) 44 43 55 46
E parisoffice@tusiad.org

Pekin

European Union Chamber of
Commerce in China
Beijing Lufthansa Centre
Office C-319, 50 Liangmaqiao Road,
Chaoyang District Beijing 10025 P.R. C
T +86 (10) 6462 2066 ext. 65/51
F +86 (10) 6462 320
E tusiad.china@europeancommerce.com

www.tusiad.org

Sonuç olarak 5520 Sayılı KVK, 5746 Sayılı Yerinde Ar-Ge Kanunu ve 4691 Sayılı Teknokent Kanununda yer alan Ar-Ge, yenilik ve yazılım faaliyetlerine ilişkin destek ve teşviklerin birbiriyle uyumlu ve tutarlı hale getirilmesi ile farklı kanunlardan yararlanmayı tercih eden mükelleflere fırsat eşitliği sağlanacaktır.

1.7. Türkiye’de Gerçekleştirilecek Ulusal ve Uluslararası Nitelikteki Ar-Ge, Tasarım ve Yenilik (İnovasyon) Etkinliklerine Bağış Desteği Sağlanması

Ar-Ge, tasarım ve yenilik faaliyetlerinin vazgeçilmez unsuru insandır. Bu faaliyetlerin artması, gelişmesi bu işi yapan insanların artması ve nitelikleri ile doğru orantılıdır. Bu faaliyetler, ihtiyaçların iyi gözlenmesine, yaratıcı-yenilikçi fikirlere, bir anlamda ‘bilinmeyene doğru bir yolculuk’ olduğundan, bu konuda çalışan insanların da farklı özelliklerinin olduğu bilinen bir husustur. Ulusların bu yöndeki uzun vadeli amaçları, merakla araştıran, özgür, eğitilmiş beyinlerin yetişmesi ile birebir örtüşür.

Toplumu, Ar-Ge, tasarım, yenilik (inovasyon) faaliyetleri konularında bilinçlendirmek, heves oluşturmak, bu konuda yetenekli olanların ortaya çıkmasını sağlamak, onları desteklemek, imkanlar sunmak, konuya her daim katkı sağlayacak bir çabadır. Bu şekilde mevcut kadroların yetkinliği artarken, bunların yanında yeni yetkin kadroların oluşması da sağlanmış olacaktır. Bu konuda ülkenin her bir yerinde yaygın ve etkin bir şekilde yapılacak seminerler, eğitimler, toplantılar, fuarlar, yarışmalar vb. etkinliklerle (organizasyonlarla) toplum nezdinde bilgilendirme, tanıtım, ilgi, merak, görünürlük, takdir sağlanacak, yetenekli insan gücünün (çocuk, genç, yetişkin) bu alana yönelmeleri desteklenmiş olacaktır. Geleceğimiz yönünden asıl önemlisi, anne babaların, çevrenin, devletin bu konuda eğilim gösteren yetenekli çocukları fark ederek, onlara bu yeteneklerini geliştirmeleri ve bu alana yönelmeleri konusunda imkan sağlayacak olmasıdır. Bu faaliyetlerin, Türkiye’nin muhtelif şehirlerinde ulusal ve uluslararası niteliklerde, 3-6 aylık, yıllık, iki yıllık vd. dönemlere oturmuş yetkin ve adından söz ettiren organizasyonlar haline gelmesi ülkemiz için de çok önemli bir kazanım olacaktır.

Bu tip organizasyonların topluma ücretsiz sunulması, katılanlara bilgilendirme, teşvik amaçlı dokümanlar-malzemeler sağlanması, eğitimler vb. nitelikli faaliyetleri içermesi, beklenen amaca hizmet etmesi bakımından çok önemlidir. Bu yönüyle bu tip organizasyonların ticari nitelikte olmaları imkânsızdır. Dolayısıyla bu faaliyetlerin ancak devlet kurumları, vakıflar, dernekler, bu konuya gönül vermiş diğer örgütlenmiş oluşumlar ve platformlar tarafından gerçekleştirilmeleri beklenir. Sınırlı sayıda olsa da mevcut durum zaten bu yöndedir.

Ancak bu kuruluşlara kaynak sağlanmadığı takdirde bu organizasyonların artmayacağı, güçlenemeyeceği, beklenen amaca hizmet edecek niteliklere kavuşamayacağı da açıktır. Bu faaliyetleri münhasıran devletin finanse etmesi de beklenemez. Bu noktada, hali hazırda KVK’nın 10/1-d maddesiyle kültür, sanat alanında yapılan faaliyetlere destek

İstanbul

Meşrutiyet Caddesi,
No:46 Tepebaşı 34420
İstanbul - Türkiye
T +90 (212) 249 19 29
F +90 (212) 249 13 50
E tusiad@tusiad.org

Ankara

İran Caddesi No: 39/4
Gaziosmanpaşa 06700
Ankara - Türkiye
T +90 (312) 468 10 11
F +90 (312) 428 86 76
E ankoffice@tusiad.org

Brüksel

Avenue des Gaulois, 13
B - 1040 Brussels
T +32 (2) 736 40 47
F +32 (2) 736 39 93
E bxoffice@tusiad.org

Washington, D.C.

2101 L Street NW, Suite 800
Washington, DC 20037 - USA
T +1 (202) 776 77 70
F +1 (202) 776 77 71
E usoffice@tusiad.org

Berlin

Märkisches Ufer, 28
Berlin 10179 Germany
T +49 (30) 28 878 6300
F +49 (30) 28 878 6399
E berlinoffice@tusiad.org

Paris

33, rue Galilée 75116
Paris - France
T +33 (1) 44 43 55 35
F +33 (1) 44 43 55 46
E parisoffice@tusiad.org

Pekin

European Union Chamber of
Commerce in China
Beijing Lufthansa Centre
Office C-319, 50 Liangmaqiao Road,
Chaoyang District Beijing 10025 P.R. C
T +86 (10) 6462 2066 ext. 65/51
F +86 (10) 6462 320
E tusiad.china@europeancommerce.com

www.tusiad.org

sağlamak amaçlı getirilen düzenleme benzeri bir düzenlemeyle bu faaliyetleri gerçekleştirecek kuruluşlara da kaynak sağlanabilir. Konunun önemi ve acilliği dikkate alındığında bu destek, ilerde tekrar değerlendirilmek üzere, bir miktar da olsa pozitif yönde farklılaştırılabilir. Bu şekilde hem bu organizasyonlara ciddi ivme kazandırılmış olacak hem de devletin bu yöndeki iradesi çok güçlü şekilde vurgulanmış olacaktır.

Öneri:

Aşağıdaki Kanun madde önerisi, Kurumlar Vergisi Kanununun 10 uncu maddesinin 1 inci fıkrası (a) bendine ayrı bir alt bent veya (d) bendine eklenecek bir alt bent veya ayrı bir “ı” bendi olarak gelir vergisi mükelleflerini de kapsayacak şekilde düzenlenebilir.

“Kamu kurumları, üniversiteler, bakanlar kurulunca vergi muafiyeti tanınan vakıflar, kamu yararına çalışan dernekler, Ar-Ge, tasarım ve yenilik (inovasyon) alanında örgütlenmiş oluşumlar tarafından gerçekleştirilen veya Sanayi Teknoloji Bakanlığı ile birlikte ilgili bakanlık tarafından desteklenmesi uygun görülen, Ar-Ge, tasarım ve yenilik (inovasyon) faaliyetleri konusunda Türkiye’de gerçekleştirilecek ulusal ve uluslararası seminerler, toplantılar, fuarlar, eğitimler, yarışmalar ve benzeri faaliyetlere ilişkin harcamalar ile makbuz karşılığı yapılacak bağış ve yardımların %100’ü kurum kazancından indirilir.

Yapılan harcama, bağış ve yardımlar, ayrıca Ar-Ge harcaması olarak kabul edilir ve beyanname üzerinden beyan edilen kurum kazancında %5 olarak indirim tabii tutulur.

Bu etkinliklere katılan, görev alan Ar-Ge personelinin bu faaliyetlerde geçen süreleri ilgili mevzuatları kapsamında Ar-Ge faaliyeti sayılır.”

1.8. Vakıflara Ait İktisadi İşletmelerin Ar-Ge Faaliyetlerinin Ar-Ge Desteklerinden Yararlandırılmaması

2004 yılında yürürlüğe giren 5072 sayılı Dernek ve Vakıfların Kamu Kurum ve Kuruluşları ile İlişkilerine Dair Kanunun 2 nci maddesinin (g) bendi, “Kamu kurum ve kuruluşlarının bütçelerinden bu Kanun kapsamındaki dernek ve vakıflara ödenek, yardım veya herhangi bir kaynak aktarılamaz.” hükmünü içermektedir.

Vakıflar Genel Müdürlüğü, Ekonomi Bakanlığının vakıflardan bağımsız mali tabloları olan iktisadi işletmelerinin ekonomik teşviklerden yararlanabileceği yönündeki olumlu görüşlerine rağmen, 5072 Sayılı Kanunun Uygulanmasına İlişkin 2004/23 sayılı ve 10/11/2004 tarihli Genelge’de; “Bu Kanunun Sosyal Yardımlaşma Ve Danışma Vakıfları

İstanbul

Meşrutiyet Caddesi,
No:46 Tepebaşı 34420
İstanbul - Türkiye
T +90 (212) 249 19 29
F +90 (212) 249 13 50
E tusiad@tusiad.org

Ankara

İran Caddesi No: 39/4
Gaziosmanpaşa 06700
Ankara - Türkiye
T +90 (312) 468 10 11
F +90 (312) 428 86 76
E ankoffice@tusiad.org

Brüksel

Avenue des Gaulois, 13
B - 1040 Brussels
T +32 (2) 736 40 47
F +32 (2) 736 39 93
E bxloffice@tusiad.org

Washington, D.C.

2101 L Street NW, Suite 800
Washington, DC 20037 - USA
T +1 (202) 776 77 70
F +1 (202) 776 77 71
E usoffice@tusiad.org

Berlin

Märkisches Ufer, 28
Berlin 10179 Germany
T +49 (30) 28 878 6300
F +49 (30) 28 878 6399
E berlinoffice@tusiad.org

Paris

33, rue Galilée 75116
Paris - France
T +33 (1) 44 43 55 35
F +33 (1) 44 43 55 46
E parisoffice@tusiad.org

Pekin

European Union Chamber of
Commerce in China
Beijing Lufthansa Centre
Office C-319, 50 Liangmaqiao Road,
Chaoyang District Beijing 10025 P.R. C
T +86 (10) 6462 2066 ext. 65/51
F +86 (10) 6462 320
E tusiad.china@european-chamber.com

www.tusiad.org

ile Türk Silahlı Kuvvetlerini Güçlendirme Vakfı dışındaki “*Türk Medeni Kanununa göre kurulan tüm vakıfları ve bu vakıf tüzel kişilikleri içerisinde yer alan vakıf iktisadi işletmelerini kapsadığı*” belirtilmiştir.

Bazı dernek, sandık veya vakıfların kamusal bir alanı veya kamu kurumlarının hizmet konularını ya da adlarını kullanarak kendisine menfaat temin etmelerinin veya bunlara kamudan kaynak transferi yapılmasının önüne geçmek amacıyla yapılan bir yasal düzenleme, öncelikle böyle bir amaç gütmeyen tüm vergiden muaf vakıflara da şamil kılınmış olmaktadır.

Oysa madde metninin dikkatli okunmasıyla, bu düzenlemenin sadece “*Kamu kurum ve kuruluşlarını, kamu hizmetlerini veya personelini desteklemek üzere kurulan dernekler ve vakıflara*” yönelik olduğu görülebilecektir.

Daha da önemlisi; bu vakıfların piyasa koşulları altında ve iktisadi rekabet kurallarına göre faaliyette bulunan ve zaten bu nedenle de diğer ticaret şirketleri gibi vergi mükellefi yapılan iktisadi işletmelerinin, aynı durumdaki tüm işletmeler için eşit uygulanması gereken iktisadi teşviklerden yararlanamayacağı yorumlarının yapılması, rekabeti bozan bir yorum olmakla kalmayıp, her biri tutarlı ve makul bir sosyal ve iktisadi gayeyi gerçekleştirme amacı taşıyan bu iktisadi teşviklerden beklenen makro ölçekli faydaların da etkinliğini azaltmaktadır. Nitekim, anılan bu durum vakıflara ait iktisadi işletmelerin Ar-Ge faaliyetlerinde bulunmasını da önlemekte, hatta caydırmaktadır.

Öneri:

5702 Sayılı Yasa ve tali mevzuatın vakıflara yapılacak kaynak aktarımları ve yardımlarla ilgili hükümlerinin geniş yorumlanmasının teşviklerle yakalanmak istenen gaye ile uyuşmaması nedeniyle Kültür Bakanlığı kendi mevzuatında bu sorunu aşmak için, 4848 sayılı Kültür Ve Turizm Bakanlığı Teşkilat Ve Görevleri Hakkında Kanunun 2 nci maddesinin (b) bendinde bu yasağın kapsamını sadece “*Yerel yönetimler, kamu kurum ve kuruluşları tarafından kurulan veya kamu personelini desteklemek için kurulan dernekler ve aynı amaçlarla Türk Medeni Kanununa göre kurulan vakıflar*” ile sınırlayan açık bir hüküm eklemiştir.

Bu tedvin tarzı, aynı zamanda 5702 sayılı Kanunun da doğru yorumuna işaret etmektedir.

Bir diğer ifadeyle, 5072 sayılı Kanun kapsamına girecek vakıfların, derneklerde olduğu gibi, sadece “*Kamu kurum ve kuruluşlarını, kamu hizmetlerini veya personelini desteklemek üzere kurulan vakıflara yönelik olduğunun*” açıklığa kavuşturulması, bu sorunu çözecektir.

İstanbul

Meşrutiyet Caddesi,
No:46 Tepebaşı 34420
İstanbul - Türkiye
T +90 (212) 249 19 29
F +90 (212) 249 13 50
E tusiad@tusiad.org

Ankara

İran Caddesi No: 39/4
Gaziosmanpaşa 06700
Ankara - Türkiye
T +90 (312) 468 10 11
F +90 (312) 428 86 76
E ankoffice@tusiad.org

Brüksel

Avenue des Gaulois, 13
B - 1040 Brussels
T +32 (2) 736 40 47
F +32 (2) 736 39 93
E bxoffice@tusiad.org

Washington, D.C.

2101 L Street NW, Suite 800
Washington, DC 20037 - USA
T +1 (202) 776 77 70
F +1 (202) 776 77 71
E usoffice@tusiad.org

Berlin

Märkisches Ufer, 28
Berlin 10179 Germany
T +49 (30) 28 878 6300
F +49 (30) 28 878 6399
E berlinoffice@tusiad.org

Paris

33, rue Galilée 75116
Paris - France
T +33 (1) 44 43 55 35
F +33 (1) 44 43 55 46
E parisoffice@tusiad.org

Pekin

European Union Chamber of
Commerce in China
Beijing Lufthansa Centre
Office C-319, 50 Liangmaqiao Road,
Chaoyang District Beijing 10025 P.R. C
T +86 (10) 6462 2066 ext. 65/51
F +86 (10) 6462 320
E tusiad.china@european-chamber.com

www.tusiad.org

Sorunun 5072 sayılı Kanunun doğru olarak yorumlanması yoluyla aşılması mümkün olmayacak ve bir Kanun değişikliği gerekli olacaksa, bu durumda, 5072 Sayılı Kanunun 2 nci maddesinin (g) bendinin aşağıdaki gibi redakte edilerek, anlam kargaşasının giderilmesi ve kapsama açıklık verilmesi sağlanabilir:

“g) Kamu kurum ve kuruluşlarının bütçelerinden bu Kanun kapsamındaki dernek ve vakıflara kamu kurum ve kuruluşlarını, kamu hizmetlerini veya personelini desteklemek üzere kurulan derneklere ve aynı amaçlarla Türk Medenî Kanununa göre kurulan vakıflara ödenek, yardım veya herhangi bir kaynak aktarılamaz.”

1.9. Ar-Ge vergi indirimi uygulamasının, vergi öncesi raporlamaya etki edecek şekilde düzenlenmesi

Uluslararası şirketlerde Ar-Ge projesinin hangi ülkede yapılacağına karar verilirken ilgili ülkede var olan Ar-Ge istisna hükümleri ön plana çıkmakta, ülkeler arasındaki birim maliyetler şirketlerdeki ürün grup raporlamaları dikkate alınarak karşılaştırılmaktadır. Uluslararası raporlama standartlarına göre bu karşılaştırma vergi öncesi rakamlar dikkate alınarak yapılmaktadır. Bu anlamda Ar-Ge çalışanları için sağlanan, gelir vergisi istisnası ve sosyal sigorta prim desteği birim maliyetleri düşürerek rekabet gücümüzü artırmaktadır. Ar-Ge vergi indirimi ise vergi öncesi bir etki sağlamadığı için birim maliyet karşılaştırmasında dikkate alınmamaktadır.

Öneri:

Diğer ülke örnekleri de dikkate alınarak, mevcut uygulamada sağlanan vergi indirimi desteğinin vergi öncesi raporlamaya etki edecek şekilde nakit olarak verilerek Türkiye’deki şirketlerin rekabet etme gücünün artırılması önerilmektedir. TEYDEP’den alınan destekler bu uygulamaya örnek olarak gösterilebilir.

2. AR-GE FAALİYETLERİNE İLİŞKİN KAMU DESTEKLERİNİN UYGULANABİLİRLİĞİ KONUSUNDAKİ TEKNİK SORUNLAR VE ÖNERİLER:

2.1. Muhtasar beyanname ekinde verilen ücret gelir vergisi terkinine ilişkin bildirimde ücret gizliliği ilkesinin dikkate alınması

5746 Sayılı Kanun kapsamında terkin edilen ücret gelir vergilerine ilişkin hesaplamaların, Ar-Ge kapsamında çalışan doktoralı ve diğer personelin her biri için ayrı ayrı yapılarak "Ar-Ge Kapsamında Gelir Vergisi Stopajı Teşvikine İlişkin Bildirim" tablosunda gösterilmesi ve bu bildirim elektronik ortamda muhtasar beyanname ekinde ilgili Vergi Dairesine verilmesi beklenmektedir. Çalışma ortamının refahı ve verimliliği açısından ücret gizliliği ilkesine uyulmasının önemi yadsınmamaktadır. Bildirimin kişi bazlı

İstanbul

Meşrutiyet Caddesi,
No:46 Tepebaşı 34420
İstanbul - Türkiye
T +90 (212) 249 19 29
F +90 (212) 249 13 50
E tusiad@tusiad.org

Ankara

İran Caddesi No: 39/4
Gaziosmanpaşa 06700
Ankara - Türkiye
T +90 (312) 468 10 11
F +90 (312) 428 86 76
E ankoffice@tusiad.org

Brüksel

Avenue des Gaulois, 13
B - 1040 Brussels
T +32 (2) 736 40 47
F +32 (2) 736 39 93
E bxloffice@tusiad.org

Washington, D.C.

2101 L Street NW, Suite 800
Washington, DC 20037 - USA
T +1 (202) 776 77 70
F +1 (202) 776 77 71
E usoffice@tusiad.org

Berlin

Märkisches Ufer, 28
Berlin 10179 Germany
T +49 (30) 28 878 6300
F +49 (30) 28 878 6399
E berlinoffice@tusiad.org

Paris

33, rue Galilée 75116
Paris - France
T +33 (1) 44 43 55 35
F +33 (1) 44 43 55 46
E parisoffice@tusiad.org

Pekin

European Union Chamber of
Commerce in China
Beijing Lufthansa Centre
Office C-319, 50 Liangmaqiao Road,
Chaoyang District Beijing 10025 P.R. C
T +86 (10) 6462 2066 ext. 65/51
F +86 (10) 6462 320
E tusiad.china@european-chamber.com

www.tusiad.org

yapılması sonucu ise bu ilkeye aykırı davranılmış olunmakta ya da bu ilkeye aykırı davranılmaması adına teşvik uygulanamaz hale gelmektedir.

Öneri:

Kişisel Verilerin Korunması Hakkındaki Yasa Tasarısı'nda, Kişisel Veri; "*Kimliği belirli veya belirlenebilir gerçek kişiye ilişkin her türlü bilgi*" olarak tanımlanmaktadır. Bu anlamda çalışanın ücret bilgisinin de kişisel veri olarak kabul edileceği şüphesizdir. Muhtasar beyanname ekindeki söz konusu bildirim, ücret gizliliği ilkesine aykırılık teşkil etmeyecek şekilde ve anılan yasa tasarısı ile uyum sağlanmak suretiyle gerçekleştirilebilmesi amacıyla aşağıdaki öneriler veya aynı korumayı sağlayacak benzer öneriler değerlendirilebilir:

- Bildirimin kişi bazlı yapılması yerine doktoralılar ve diğerleri için iki ayrı grupta toplam olarak yapılması,
- Bildirimde T.C. Kimlik No'ların ilk 3 hanesinin ve işe giriş tarihinin gün-ay kısmının yıldızlı olarak gösterilmesi. Vergi dairesinden detay bilgi talep edildiğinde, doğrudan ilgili kişilerce yanıtlanması,
- Bildirimin, beyanname ekinde kaldırılarak, mükelleflere internet vergi dairesi şifresinden ayrı verilecek ikinci bir şifre ile yine internet üzerinden yapılması,
- Listenin beyanname eki olarak görünmesini sağlayan txt dosyası yerine -detayları sadece dosyayı hazırlayan ve vergi dairesince görülebilecek- şifreli/algoritmali bir dosyanın e-beyanname ekranından yüklenmesi ve listedeki gizli bilgilerin beyanname ekinde yıldızlı olarak görülmesi,
- Bildirimin beyanname ekinde kaldırılarak, kişi bazlı bildirim listelerinin kağıt ya da CD ortamında kapalı zarfta doğrudan vergi dairesine iletilmesi.

2.2. 5746 Sayılı Araştırma ve Geliştirme Faaliyetlerinin Desteklenmesi Hakkında Kanunun Kapsamının Ar-Ge Projelerine Yönelik Olarak Genişletilmesi

Bilindiği gibi, kamu kurum ve kuruluşları ile kanunla kurulan vakıflar tarafından veya uluslararası fonlarca desteklenen ya da TÜBİTAK tarafından yürütülen Ar- Ge ve yenilik projeleri, 5746 Sayılı Araştırma ve Geliştirme Faaliyetlerinin Desteklenmesi Hakkında Kanun kapsamındaki destek ve teşviklerden yararlandırılmaktadır.

Şirketlerin fon desteği almaksızın gerçekleştirdikleri ve TÜBİTAK tarafından yürütülmeyen Ar- Ge ve yenilik projeleri de 5520 Sayılı Kurumlar Vergisi Kanunu düzenlemelerinde olduğu gibi yine TÜBİTAK ve/veya üniversiteler ile araştırma yapılan

TÜSİAD
AVRUPA İŞ DÜNYASI
KONFEDERASYONU
BUSINESSEUROPE
ÜYESİDİR

Istanbul

Meşrutiyet Caddesi,
No:46 Tepebaşı 34420
Istanbul - Türkiye
T +90 (212) 249 19 29
F +90 (212) 249 13 50
E tusiad@tusiad.org

Ankara

İran Caddesi No: 39/4
Gaziosmanpaşa 06700
Ankara - Türkiye
T +90 (312) 468 10 11
F +90 (312) 428 86 76
E ankoffice@tusiad.org

Brüksel

Avenue des Gaulois, 13
B - 1040 Brussels
T +32 (2) 736 40 47
F +32 (2) 736 39 93
E bxloffice@tusiad.org

Washington, D.C.

2101 L Street NW, Suite 800
Washington, DC 20037 - USA
T +1 (202) 776 77 70
F +1 (202) 776 77 71
E usoffice@tusiad.org

Berlin

Märkisches Ufer, 28
Berlin 10179 Germany
T +49 (30) 28 878 6300
F +49 (30) 28 878 6399
E berlinoffice@tusiad.org

Paris

33, rue Galilée 75116
Paris - France
T +33 (1) 44 43 55 35
F +33 (1) 44 43 55 46
E parisoffice@tusiad.org

Pekin

European Union Chamber of
Commerce in China
Beijing Lufthansa Centre
Office C-319, 50 Liangmaqiao Road,
Chaoyang District Beijing 10025 P.R. C
T +86 (10) 6462 2066 ext. 65/51
F +86 (10) 6462 320
E tusiad.china@european-chamber.com

www.tusiad.org

konuda uzmanlaşmış kuruluşlarca Ar-Ge Projesi Değerlendirme Raporu ile onaylanmak şartıyla 5746 Sayılı Kanun kapsamına alınabilir.

19.06.2012 tarihli 28328 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan 2012/3305 sayılı Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkındaki Bakanlar Kurulu Kararı ile, uluslararası rekabet gücünü artıracak ve araştırma-geliştirme içeriği yüksek bölgesel ve büyük ölçekli yatırımların özendirilmesine ve araştırma ve geliştirme faaliyetlerinin desteklenmesine ilişkin usul ve esasların belirlenmesi amaçlanmıştır.

Öneri:

Fon desteği almayan ve TÜBİTAK tarafından yürütülmeyen Ar- Ge ve yenilik projelerinin de 5746 sayılı Kanun kapsamına alınması ile; söz konusu Kararda öncelikli yatırım konuları (Md. 17) arasında bahsi geçen biyoteknolojik ilaç, onkoloji ilaçları ve kan ürünleri üretim sektörlerindeki başta olmak üzere, otuz tam zaman eşdeğer Ar-ge personelinden daha az sayıda personel ile ve tamamen kuruluş kaynaklarıyla gerçekleştirilen, konusunda uzman kurumlarca münhasıran yeni bilgi ve teknoloji arayışına yönelik Ar-Ge faaliyeti mahiyetinde olduğu kanaatine varılan Ar- Ge ve yenilik projelerinin de 5746 Sayılı Kanun kapsamındaki teşviklerden yararlanabilmesi mümkün olacaktır. Kanunda düzenlenen destek ve teşviklerin kapsamının bu yönde genişletilmesi, Ar-Ge faaliyetlerinin sayısının ve hacminin artmasına katkıda bulunacaktır.

2.3. Gelir vergisi istisnasına esas çalışma saatinin aylık olarak dikkate alınması

5746 sayılı Kanun'da doğrudan bağlayıcı bir hüküm olmamasına karşılık, İş Kanunu'nun ilgili hükümleri nedeniyle haftalık 45 saat çalışma süresinin günlük 8 saat olarak yorumlanması sonucunda buna bağlı olarak farklı günlerdeki farklı çalışma sürelerinin hesaplanmasıyla ilgili sorunlar doğmaktadır. Örneğin Ar-Ge merkezinde TZE Ar-Ge personeli sayısı hesaplamasında bir çalışan üst üste iki çalışma gününde birinci günde 6, ikinci günde 10 saat çalışması durumunda, toplam çalışma süresi toplam 16 saat olmasına rağmen, Ar-Ge çalışma zamanında ikinci günde yaptığı 2 saatlik fazla çalışma dikkate alınmamakta ve fiili çalışma saati 14 saat (6 + 8) olarak dikkate alınmaktadır.

01.04.2014 tarihinde yürürlüğe giren Teknoloji Geliştirme Bölgeleri Uygulama Yönetmeliği'nde "istisna kapsamındaki çalışma sürelerinin hesabında haftada 45 saatin üzerindeki ve ek çalışma süreleri bu hesaplamada dikkate alınmaz." açıklaması yer almakta olup, bu açıklama kapsamında teknoloji geliştirme bölgelerinde çalışan Ar-Ge ve destek personelinin ücretlerine uygulanan gelir vergisi istisnası hesaplamalarında haftada 45 saatin üzerindeki ve ek çalışma süreleri bu hesaplamada dikkate alınmamaktadır.

TÜSİAD
AVRUPA İŞ DÜNYASI
KONFEDERASYONU
BUSINESSEUROPE
ÜYESİDİR

İstanbul
Meşrutiyet Caddesi,
No:46 Tepebaşı 34420
İstanbul - Türkiye
T +90 (212) 249 19 29
F +90 (212) 249 13 50
E tusiad@tusiad.org

Ankara
İran Caddesi No: 39/4
Gaziosmanpaşa 06700
Ankara - Türkiye
T +90 (312) 468 10 11
F +90 (312) 428 86 76
E ankoffice@tusiad.org

Brüksel
Avenue des Gaulois, 13
B - 1040 Brussels
T +32 (2) 736 40 47
F +32 (2) 736 39 93
E bxloffice@tusiad.org

Washington, D.C.
2101 L Street NW, Suite 800
Washington, DC 20037 - USA
T +1 (202) 776 77 70
F +1 (202) 776 77 71
E usoffice@tusiad.org

Berlin
Märkisches Ufer, 28
Berlin 10179 Germany
T +49 (30) 28 878 6300
F +49 (30) 28 878 6399
E berlinoffice@tusiad.org

Paris
33, rue Galilée 75116
Paris - France
T +33 (1) 44 43 55 35
F +33 (1) 44 43 55 46
E parisoffice@tusiad.org

Pekin
European Union Chamber of
Commerce in China
Beijing Lufthansa Centre
Office C-319, 50 Liangmaqiao Road,
Chaoyang District Beijing 10025 P.R. C
T +86 (10) 6462 2066 ext. 65/51
F +86 (10) 6462 320
E tusiad.china@european-chamber.com

www.tusiad.org

Öneri:

Tam zaman eşdeğer hesaplamasına esas olarak günlük çalışma saatinin değil Teknoloji Geliştirme Bölgeleri Uygulama Yönetmeliği'nde açıklandığı gibi haftalık veya aylık çalışma saatinin dikkate alınması, çalışma saatleri esnek olan Ar-Ge faaliyetlerinin (özellikle yazılım şirketlerinde çalışan Ar-Ge ve destek personeli tarafından yürütülen Ar-Ge faaliyetlerinin) doğasına daha uygun olacaktır.

Ar-Ge projelerinin doğası gereği, yaratıcılığı ve verimliliği arttıracak, proje esaslı esnek çalışma saatleri uygulaması dikkate alınmalıdır. Mevcut sistemde günlük sabit çalışma saatleri prensibi, inovasyon gücü yüksek projelerin yürütülebilmesi ve Ar-Ge insan kaynağının en verimli biçimde kullanılabilmesi önünde ciddi bir engel teşkil etmektedir. İnovasyon gücü yüksek dünya kuruluşlarının tamamında yürütülen projelerde görev alan araştırma ve destek personelinin çalışma biçiminin esnek çalışma saatleri ve günleri doğrultusunda düzenlendiği gözardı edilmemelidir. Çözüm önerisinde belirtilen esnek çalışma saatlerinin, esnek çalışma saatleri ve günleri olarak düzenlenmesi ve aylık toplam çalışma süresinin esas alınması Ar-Ge projeleri için en uygun yol olacaktır.

2.4. “Dışarıdan sağlanan fayda ve hizmet harcamaları”na ilişkin getirilen %20’lik sınırlamanın hesaplanması

Araştırma Ve Geliştirme Faaliyetlerinin Desteklenmesine İlişkin Uygulama Ve Denetim Yönetmeliği'nde, Ar-Ge merkezleri bünyesinde yürütülen projeler çerçevesinde gerçekleştirilen dışarıdan sağlanan fayda ve hizmet mahiyetindeki harcamalara ilişkin “Normal bakım ve onarım giderleri hariç olmak üzere, Ar-Ge ve yenilik faaliyetleriyle ilgili olarak işletme dışında yerli veya yabancı diğer kurum ve kuruluşlardan mesleki veya teknik destek alınması veya bunlara yaptırılan analizlerle ilgili olarak yapılan ödemelerle, bu mahiyetteki diğer ödemelerdir. Bu şekilde alınan danışmanlık hizmeti ve diğer hizmet alımlarına ilişkin harcamalar Ar-Ge ve yenilik harcaması kapsamında gerçekleştirilen toplam harcama tutarının %20’sini geçemez.” ifadesi yer almaktadır. İlgili Yönetmelikte söz konusu %20’lik sınırın hesaplanmasında dönemsel olarak hangi zaman aralıklarının dikkate alınması gerektiğine ilişkin bir açıklamaya yer verilmemiş, söz konusu husus yoruma açık bırakılmıştır.

Mevcut mevzuat hükümleri araştırma hizmeti alımında istisnadan yararlanma oranı açısından yurt içi Ar-Ge kuruluşları veya Ar-Ge Merkezleri ile yurt dışındaki merkezler arasında bir ayırım gözetmemektedir. Bu uygulama Ar-Ge Merkezlerinin birbirleriyle işbirliği yapması konusunda özendirici olmamaktadır.

İstanbul

Meşrutiyet Caddesi,
No:46 Tepebaşı 34420
İstanbul - Türkiye
T +90 (212) 249 19 29
F +90 (212) 249 13 50
E tusiad@tusiad.org

Ankara

İran Caddesi No: 39/4
Gaziosmanpaşa 06700
Ankara - Türkiye
T +90 (312) 468 10 11
F +90 (312) 428 86 76
E ankoffice@tusiad.org

Brüksel

Avenue des Gaulois, 13
B - 1040 Brussels
T +32 (2) 736 40 47
F +32 (2) 736 39 93
E bxloffice@tusiad.org

Washington, D.C.

2101 L Street NW, Suite 800
Washington, DC 20037 - USA
T +1 (202) 776 77 70
F +1 (202) 776 77 71
E usoffice@tusiad.org

Berlin

Märkisches Ufer, 28
Berlin 10179 Germany
T +49 (30) 28 878 6300
F +49 (30) 28 878 6399
E berlinoffice@tusiad.org

Paris

33, rue Gallée 75116
Paris - France
T +33 (1) 44 43 55 35
F +33 (1) 44 43 55 46
E parisoffice@tusiad.org

Pekin

European Union Chamber of
Commerce in China
Beijing Lufthansa Centre
Office C-319, 50 Liangmaqiao Road,
Chaoyang District Beijing 10025 P.R. C
T +86 (10) 6462 2066 ext. 65/51
F +86 (10) 6462 320
E tusiad.china@european-chamber.com

Öneri:

Ar-Ge ve yenilik projeleri kapsamında gerçekleştirilen dışarıdan sağlanan fayda ve hizmet mahiyetindeki harcamaların ve söz konusu harcamaların proje bazında mı dönemsel olarak mı (ilgili takvim yılında gerçekleştirilen harcamalar), yoksa kümülatif olarak mı (proje başlangıç-bitiş tarihleri esas alınmak suretiyle) hesaplanması gerektiği konusunda Ar-Ge mevzuatında düzenlemelere gidilmelidir.

Mevzuatın yurt içi danışmanlık ve hizmet alımlarında özellikle yurt içi Ar-Ge Merkezleri ile işbirliği yapılmasını özendirerek şekilde gözden geçirilmesi yararlı olacaktır. Halen %20 olan bu oranın yurt içi Ar-Ge danışmanlık ve hizmet alımları için örneğin %50'ye; Ar-Ge Merkezi kuruluşlarından hizmet alımı için de %100'e çıkartılması önerilebilir. Yurt içinde 5746 sayılı kanun kapsamında desteklenen Ar-Ge merkezlerinden alınan Ar-Ge hizmetlerinin de %100 olarak desteklenmesi teşvik edici olacaktır.

2.5. Ar-Ge indirimine ilişkin harcama belgelerinin onaylanması

Ar-Ge indiriminden yararlanacak Ar-Ge merkezlerinin, Ar-Ge merkezi bünyesinde gerçekleştirilen harcama kalemlerine ilişkin belgelere, ilgili dönemin Yeminli Mali Müşavirlik Tasdik Raporlarının ekinde yer vermesi ve söz konusu belgelerin ilgili Yönetmelik kapsamında yapılan açıklamalar çerçevesinde Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı'na onaylatılması gerekmektedir. Ancak güncel mevzuatta ve uygulamalarda onay mekanizması ile ilgili Ar-Ge merkezlerinin izlediği standart bir prosedür bulunmamaktadır.

Öneri:

Onay mekanizmasına ilişkin sürece dair Ar-Ge merkezleri bünyesindeki tereddütlerin giderilmesi için Bakanlık nezdinde yapılacak açıklamalara ihtiyaç duyulmaktadır. Onay mekanizması ile ilgili Ar-Ge merkezlerinin izleyeceği standart bir prosedür oluşturulması Ar-Ge merkezleri nezdinde önem arz etmektedir.

2.6. Ar-Ge amacı ile alınan ekipmanların fiziken Ar-Ge merkezi sınırları içerisinde olma ve Ar-Ge faaliyetleri için kullanılan ilk madde ve malzemelerin Ar-Ge merkezinde kullanılma zorunluluğu

Ar-Ge amacı ile alınan ekipmanın, fiziken Ar-Ge merkezi sınırları içerisinde olması gereği günümüz gerçekleri ile tam örtüşmemektedir. Özellikle uzaktan kullanım teknolojilerine istinaden, sahada uygulamaların yapılması, test ve üretim aşamalarında, üniversiteler ile işbirliği gerektiğinde, araştırmacı merkezden ayrıldığında hak kaybı yaşanmaktadır. Üretim sahasında konumlandırılan makine tesisat ve cihazların zaman

Istanbul

Meşrutiyet Caddesi,
No:46 Tepebaşı 34420
İstanbul - Türkiye
T +90 (212) 249 19 29
F +90 (212) 249 13 50
E tusiad@tusiad.org

Ankara

İran Caddesi No: 39/4
Gaziosmanpaşa 06700
Ankara - Türkiye
T +90 (312) 468 10 11
F +90 (312) 428 86 76
E ankoffice@tusiad.org

Brüksel

Avenue des Gaulois, 13
B - 1040 Brussels
T +32 (2) 736 40 47
F +32 (2) 736 39 93
E bxloffice@tusiad.org

Washington, D.C.

2101 L Street NW, Suite 800
Washington, DC 20037 - USA
T +1 (202) 776 77 70
F +1 (202) 776 77 71
E usoffice@tusiad.org

Berlin

Märkisches Ufer, 28
Berlin 10179 Germany
T +49 (30) 28 878 6300
F +49 (30) 28 878 6399
E berlinoffice@tusiad.org

Paris

33, rue Galilée 75116
Paris - France
T +33 (1) 44 43 55 35
F +33 (1) 44 43 55 46
E parisoffice@tusiad.org

Pekin

European Union Chamber of
Commerce in China
Beijing Lufthansa Centre
Office C-319, 50 Liangmaqiao Road,
Chaoyang District Beijing 10025 P.R. C
T +86 (10) 6462 2066 ext. 65/51
F +86 (10) 6462 320
E tusiad.china@european-chamber.com

www.tusiad.org

zaman Ar-Ge faaliyeti sonlanmadan önce pilot üretim, test ve deneme amaçlı kullanılması gerekebilmektedir. Ayrıca Ar-Ge amacıyla alınan birçok yazılım Ar-Ge merkezi dışındaki sunucularda tutulamakta olup, bu sunucuların da kullanılma zorunluluğu ile karşı karşıya kalınmaktadır. Ayrıca işletme faaliyetleri dikkate alındığında Ar-Ge merkezi dışında konumlandırılan söz konusu makine tesisat ve cihazlarda Ar-Ge projeleri kapsamında kullanılan ilk madde malzeme kullanımı da söz konusudur. Güncel mevzuat çerçevesinde gerek Ar-Ge merkezi dışında konumlandırılan Ar-Ge faaliyetleri için kullanılan makine tesisat ve cihazların amortisman gideri gerekse kullanılan ilk madde ve malzeme giderleri Ar-Ge indirimi kapsamında dikkate alınamamaktadır. Söz konusu örnekler ile yapılan açıklama birçok sektörde farklı açılardan geçerliliğini korumaktadır.

Öneri:

Ar-Ge merkezi bünyesinde yürütülen Ar-Ge ve projeleri kapsamındaki çalışmalar, ilgili diğer kurum ve kuruluşlarda yapılan çalışmalar, eğitim, araştırma ve fuar katılımları, saha testleri ve uygulamalarının bütünü kapsmalıdır. Dolayısıyla projelerin daha yaratıcı ve inovatif sonuçlar verebilmesi için projelere bu geniş bakış açısı ile yaklaşılmalı, ekipman kullanımı konusunda Ar-Ge Merkezi sınırları içinde ve dışında konumlanan ekipmanlara ait amortisman giderlerinin ve bu ekipmanlarda kullanılan ilk madde ve malzemelerin destek ve teşviklere konu edilmesi yönünde revizyonlara gidilmelidir.

Bu tür hususlar sektör temsilcileri ile beraber ele alınarak gerekli iyileştirmelerin kısa sürede yapılabilmesi için farklı platformlarda birlikte çalışılabilir ve bu kapsamda söz konusu harcamaların Ar-Ge indirimine dahil edilmesine yönelik revizyonlara gidilmelidir.

2.7. Ar-Ge merkezi yıllık faaliyet raporu dönemleri ve bu raporların sisteme yüklenilmesinde yaşanan sıkıntıların giderilmesi

Ar-Ge merkezi yıllık faaliyet raporlarının her yıl, belgenin verildiği takvim ayını izleyen ay içinde Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı'na gönderilmesi gerekmektedir. Ancak Ar-Ge merkezi yıllık faaliyet dönemleri, şirketlerin genel kabul görmüş mali hesap dönemi olan takvim yılı ile uyumlu olmamaktadır. Ayrıca, yabancı sermayeli firmaların Maliye Bakanlığı'nın iznine tabi olarak özel mali dönemleri de olabilmektedir. Faaliyet raporlarındaki finansal bilgilerin temininde bu anlamda güçlükler yaşanmaktadır.

Buna ilaveten Ar-Ge merkezi yıllık faaliyet raporlarının sisteme yüklenmesi esnasında yaşanan sıkıntıların giderilmesi de yerinde bir uygulama olacaktır. Örnek vermek gerekirse, internet üzerinden sisteme girişi yapılan faaliyet raporunun, adım adım internet

İstanbul

Meşrutiyet Caddesi,
No:46 Tepebaşı 34420
İstanbul - Türkiye
T +90 (212) 249 19 29
F +90 (212) 249 13 50
E tusiad@tusiad.org

Ankara

İran Caddesi No: 39/4
Gaziosmanpaşa 06700
Ankara - Türkiye
T +90 (312) 468 10 11
F +90 (312) 428 86 76
E ankoffice@tusiad.org

Brüksel

Avenue des Gaulois, 13
B - 1040 Brussels
T +32 (2) 736 40 47
F +32 (2) 736 39 93
E bxloffice@tusiad.org

Washington, D.C.

2101 L Street NW, Suite 800
Washington, DC 20037 - USA
T +1 (202) 776 77 70
F +1 (202) 776 77 71
E usoffice@tusiad.org

Berlin

Märkisches Ufer, 28
Berlin 10179 Germany
T +49 (30) 28 878 6300
F +49 (30) 28 878 6399
E berlinoffice@tusiad.org

Paris

33, rue Galilée 75116
Paris - France
T +33 (1) 44 43 55 35
F +33 (1) 44 43 55 46
E parisoffice@tusiad.org

Pekin

European Union Chamber of
Commerce in China
Beijing Lufthansa Centre
Office C-319, 50 Liangmaqiao Road,
Chaoyang District Beijing 10025 P.R. C
T +86 (10) 6462 2066 ext. 65/51
F +86 (10) 6462 320
E tusiad.china@european-chamber.com

www.tusiad.org

yoluyla düzenlenmesi, sistemin de yavaş çalışması sebebiyle vakit kaybına neden olmaktadır.

Ayrıca, sistem tarafından istenen proje bilgileri, personel bilgileri, ödül, teşvikler, eğitim, sempozyumlar, projelerde kullanılan kaynaklar, satın alınan cihaz ve ekipmanlar vb. verilerin mevcut durumda sisteme tek tek yüklenmesi gerekmektedir. Bu durum hatalı veri girişi tehlikesi arz etmekle beraber çok fazla zaman almakta ve şirketler için önemli boyutta bir iş yükü oluşturmaktadır.

Bununla birlikte, portal üzerine girilen verilerle ilgili herhangi bir format değişikliği yapılamamakta, açıklayıcı şekil ve tablo eklenememektedir. Bu durum denetim hakemlerine ve komisyon üyelerine gönderilen faaliyet raporlarının kolay okunabilir olmasını engellemektedir.

Diğer taraftan, Sisteme giren bilgilerin Ar-Ge merkezleri ve çalışanları ile ilgili gizlilik içeren bilgiler olması ve siber ortamda güvenlik sorununun olabilme ihtimalinin bulunması sebebiyle Ar-Ge ve yenilik projeleriyle ilgili detaylı bilgiler, personel TC no'ları, personel özgeçmişleri gibi verilerin sisteme giriliyor olması risk oluşturmaktadır.

Öneri:

Ar-Ge merkezi yıllık faaliyet rapor dönemlerinin bir takvim yılını içerecek şekilde veya şirketlerin özel hesap dönemleri ile uyumlu hale getirilecek şekilde belirlenmesi önem arz etmektedir.

Sisteme girişi yapılan faaliyet raporunun, adım adım internet yoluyla düzenlenmesi yerine faaliyet raporunun düzenlenmesine ilişkin bir program yapılarak, kullanıcıların bilgisayarına bu sistemin yüklenmesi ve internete bağımlı olmadan faaliyet raporunun düzenlenmesi, sadece raporun bitiminde sisteme yüklenmesi yerinde bir uygulama olacaktır.

Ayrıca, rapor içinde farklı verilere ilişkin istenen tabloların ticari ofis programlarında (Excel vs) tutulmakta olan verilerin hızlıca aktarımını sağlayacak uyumlulukta düzenlenmesi bu sorunun aşılmasına yardımcı olacaktır.

İlerleyen süreçlerde de yapılacak değişiklikler, güncelleme olarak bu program üzerinden yapılarak sisteme yüklenilebilir. Ayrıca, söz konusu programın içeriğinin tasarlanması aşamasında Ar-Ge merkezleri yetkilileri ile konuya ilişkin toplantılar düzenlenmesi ve bu doğrultuda kullanıcıların yönlendirmeleri ile oluşturulacak bir sistem geliştirilmesi en sağlıklı yol olarak önerilmektedir.

TÜSİAD
AVRUPA İŞ DÜNYASI
KONFEDERASYONU
BUSINESSEUROPE
ÜYESİDİR

İstanbul

Meşrutiyet Caddesi,
No:46 Tepebaşı 34420
İstanbul - Türkiye
T +90 (212) 249 19 29
F +90 (212) 249 13 50
E tusiad@tusiad.org

Ankara

İran Caddesi No: 39/4
Gaziosmanpaşa 06700
Ankara - Türkiye
T +90 (312) 468 10 11
F +90 (312) 428 86 76
E ankoffice@tusiad.org

Brüksel

Avenue des Gaulois, 13
B - 1040 Brussels
T +32 (2) 736 40 47
F +32 (2) 736 39 93
E bxloffice@tusiad.org

Washington, D.C.

2101 L Street NW, Suite 800
Washington, DC 20037 - USA
T +1 (202) 776 77 70
F +1 (202) 776 77 71
E usoffice@tusiad.org

Berlin

Märkisches Ufer, 28
Berlin 10179 Germany
T +49 (30) 28 878 6300
F +49 (30) 28 878 6399
E berlinoffice@tusiad.org

Paris

33, rue Galilée 75116
Paris - France
T +33 (1) 44 43 55 35
F +33 (1) 44 43 55 46
E parisoffice@tusiad.org

Pekin

European Union Chamber of
Commerce in China
Beijing Lufthansa Centre
Office C-319, 50 Liangmaqiao Road,
Chaoyang District Beijing 10025 P.R. C
T +86 (10) 6462 2066 ext. 65/51
F +86 (10) 6462 320
E tusiad.china@europeancommerce.com

www.tusiad.org

2.8. Genel giderlerin uygulamadaki problemler nedeniyle Ar-Ge harcaması kapsamına alınamaması

Araştırma ve Geliştirme Faaliyetlerinin Desteklenmesine İlişkin Uygulama ve Denetim Yönetmeliği'nin 7/1-ç maddesinde, Ar-Ge ve yenilik harcamaları kapsamında değerlendirilebilecek genel giderler hakkında şu ifade bulunmaktadır: *“Bu giderlerin Ar-Ge ve yenilik harcaması olarak değerlendirilebilmesi için Ar-Ge merkezinde fiilen kullanıldığının tespit ve tevsik edilmesi gerekmektedir. Çeşitli kıstaslara göre genel işletme giderleri üzerinden hesaplanacak paylar bu kapsamda değerlendirilmez”*.

Mevcut Ar-Ge merkezleri genellikle firmaların konumlandığı binaların içerisinde yapılandırılmaktadır. Bu nedenle, Ar-Ge merkezlerine ilişkin genel gider mahiyetindeki harcamaların, firmaların söz konusu yerleşkelerindeki toplam genel gider mahiyetindeki harcamalarından ayrıştırılması pratikte mümkün olmamakta, bu nedenle firmalar sıklıkla ilgili harcamalarını 5746 sayılı Kanun'da yer alan destek ve teşviklerin kapsamına dâhil edebilme haklarından feragat etmektedirler.

Buna ilaveten, yukarıda bahsi geçen maddede “münhasıran Ar-Ge merkezleri” ifadesi yer almaktadır. Bu nedenle, 5746 Sayılı Kanun kapsamındaki genel giderlerin Ar-Ge indiriminin hesaplanması esnasında sadece Ar-Ge merkezleri için geçerli olacağı yönünde yorumlar mevcut bulunmaktadır.

5746 Sayılı Kanun hükümlerinden faydalanmayı tercih etmiş şirketler, Ar-Ge faaliyetlerine ilişkin olarak proje aşamasından sonuç aşamasına kadar birçok harcama yapmakta olup; bu harcamaları, sadece Ar-Ge merkezinde yapılmamış olması gerekçesiyle Ar-Ge harcaması olarak saymamak Kanun'un amacıyla bağdaşmamaktadır. Nitekim, Kanun'un öncelikli amacı yalnızca Ar-Ge merkezi kurulmasını teşvik etmek değil, şirketlerin Ar-Ge ve yenilik faaliyeti yapmasını teşvik etmektir.

Öneri:

Genel giderlerin hesaplanması hususunda Bakanlık, ilgili kamu kurum ve kuruluşlarının desteğini alarak pratikte uygulanabilir standart yöntemler/kıstaslar geliştirebilir. Firma tipi, bina tipi ve Ar-Ge personel sayısının firma toplam personel sayısına oranı gibi çeşitli parametreler kullanılarak yaklaşık değerlerin üretilmesine ve bu yolla genel giderlerin hesaplanıp destek ve teşviklerden faydalanılmasına müsaade edebilir.

Ayrıca söz konusu yönetmelikte “Ar-Ge merkezi” ifadesi yerine “bu kanun kapsamındaki Ar-Ge faaliyetleri kapsamında” ifadesinin yer almasıyla yorum farklılıklarının önüne geçilebilir.

İstanbul

Meşrutiyet Caddesi,
No:46 Tepebaşı 34420
İstanbul - Türkiye
T +90 (212) 249 19 29
F +90 (212) 249 13 50
E tusiad@tusiad.org

Ankara

İran Caddesi No: 39/4
Gaziosmanpaşa 06700
Ankara - Türkiye
T +90 (312) 468 10 11
F +90 (312) 428 86 76
E ankoffice@tusiad.org

Brüksel

Avenue des Gaulois, 13
B - 1040 Brussels
T +32 (2) 736 40 47
F +32 (2) 736 39 93
E bxloffice@tusiad.org

Washington, D.C.

2101 L Street NW, Suite 800
Washington, DC 20037 - USA
T +1 (202) 776 77 70
F +1 (202) 776 77 71
E usoffice@tusiad.org

Berlin

Märkisches Ufer, 28
Berlin 10179 Germany
T +49 (30) 28 878 6300
F +49 (30) 28 878 6399
E berlinoffice@tusiad.org

Paris

33, rue Galilée 75116
Paris - France
T +33 (1) 44 43 55 35
F +33 (1) 44 43 55 46
E parisoffice@tusiad.org

Pekin

European Union Chamber of
Commerce in China
Beijing Lufthansa Centre
Office C-319, 50 Liangmaqiao Road,
Chaoyang District Beijing 10025 P.R. C
T +86 (10) 6462 2066 ext. 65/51
F +86 (10) 6462 320
E tusiad.china@europeancommerce.com

www.tusiad.org

2.9. Ar-Ge ve yenilik faaliyetlerini takip edebilmek amacıyla verilerin farklı formatlarda talep edilmesi

Ar-Ge merkezleri bünyesinde yürütülen Ar-Ge ve yenilik projeleri kapsamında gerçekleştirilen Ar-Ge harcamaları yıllık faaliyet raporlarında faaliyet yılı bazında istenmekte olup, ara dönemlerde Bakanlıkça istenen özet dokümanlarda ise söz konusu harcamaların dökümü takvim yılı bazında talep edilmektedir. Kurumlar vergisi beyannamesinin vergi dairelerine teslim dönemi her takvim yılının 4. ayı olduğu da göz önüne alınırsa, bu ve benzeri eşzamanlı olmayan raporlama dönemleri şirketler için karışıklık yaratmakta, kimi zaman geriye dönük düzeltmeler gerektirmektedir. Benzer şekilde talep edilen harcama verilerinde terminoloji karışıklığı yaşanmaktadır.

Öneri:

Bakanlığın talep ettiği raporlamalarda tek bir format belirlemesi, özellikle yukarıda belirtilen problemlerin çözümü açısından önem arz etmektedir. Raporlama ve denetim süreçlerinde, belirli performans kriterlerinin, ilgili verilerin Bakanlığın veri tabanında toplanması ve yıllara göre yine aynı sistemden karşılaştırılması sağlandığı takdirde daha hızlı ve kolay ilerleyen süreçler olmaları mümkündür ve bunların takip edilmesi de kolaylaşacaktır.

2.10. Damga vergisi istisnası

5746 sayılı Kanun kapsamında Ar-Ge ve yenilik faaliyetleri ile ilgili olarak düzenlenen kağıtlardan damga vergisi alınmayacağı hüküm altına alınmıştır. Damga vergisi istisnasının uygulanabilmesi için Ar-Ge ve yenilik faaliyeti kapsamında yapılacak istisnaya konu edilecek işlemleri belirten ve Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından verilmesi gereken onaylı listenin, işlem esnasında noter, resmî daireler, diğer kamu kurum ve kuruluşları gibi işlem yapan kurum ve kuruluşlara ibraz edilmesinin yeterli olduğu, işlem yapan kurum ve kuruluşlarca başka belge aranmayacağı belirtilmiştir. Uygulamada Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı onaylı liste düzenlenmemektedir.

Öneri:

Damga vergisi istisnasının uygulanabilmesi için Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından onaylı listenin (onaylı listeden kasıt farklı anlaşılmaya müsaittir; istisna tutulacak kağıtları konu itibarıyla sıralayan genel bir liste mi, yoksa düzenlenecek kağıtları birebir taraflar itibarıyla gösteren liste mi kastedilmektedir?) düzenlenmesine yönelik Bakanlık nezdinde çalışmaların başlatılabilir ya da Ar-Ge faaliyetlerine ilişkin

Istanbul

Meşrutiyet Caddesi,
No:46 Tepebaşı 34420
İstanbul - Türkiye
T +90 (212) 249 19 29
F +90 (212) 249 13 50
E tusiad@tusiad.org

Ankara

İran Caddesi No: 39/4
Gaziosmanpaşa 06700
Ankara - Türkiye
T +90 (312) 468 10 11
F +90 (312) 428 86 76
E ankoffice@tusiad.org

Brüksel

Avenue des Gaulois, 13
B - 1040 Brussels
T +32 (2) 736 40 47
F +32 (2) 736 39 93
E bxloffice@tusiad.org

Washington, D.C.

2101 L Street NW, Suite 800
Washington, DC 20037 - USA
T +1 (202) 776 77 70
F +1 (202) 776 77 71
E usoffice@tusiad.org

Berlin

Märkisches Ufer, 28
Berlin 10179 Germany
T +49 (30) 28 878 6300
F +49 (30) 28 878 6399
E berlinoffice@tusiad.org

Paris

33, rue Gallée 75116
Paris - France
T +33 (1) 44 43 55 35
F +33 (1) 44 43 55 46
E parisoffice@tusiad.org

Pekin

European Union Chamber of
Commerce in China
Beijing Lufthansa Centre
Office C-319, 50 Liangmaqiao Road,
Chaoyang District Beijing 10025 P.R. C
T +86 (10) 6462 2066 ext. 65/51
F +86 (10) 6462 320
E tusiad.china@european-chamber.com

www.tusiad.org

düzenlenen kağıtlarda damga vergisi istisnasının uygulanabilmesi için Ar-Ge merkezi belgesinin yeterli olduğuna ilişkin mevzuatta düzenlemelere gidilebilir.

2.11. Kira giderleri ve Özel Maliyet Amortismanları

Kira giderleri 5520 sayılı Kanun'a ilişkin yayımlanan 1 Seri No.lu KV Genel Tebliği'nde "genel giderler" tanımı içerisinde yer almış ve Ar-Ge harcaması unsurlarından biri olarak sayılmıştır. 5746 sayılı Kanun'un uygulanmasına ilişkin yayımlanan yönetmelikte ise kira giderlerinin Ar-Ge harcaması olup olmadığına ilişkin açık bir düzenleme bulunmamaktadır.

Öneri:

5746 sayılı Kanun'un Yönetmeliği'nde Ar-Ge faaliyetlerine ilişkin kira giderleri açıkça belirtilmiş olmasa da yönetmelikteki "bu merkezlerde yürütülen faaliyetin devamlılığını sağlamak için yapılan giderler" ifadesinden hareketle, kira giderlerinin ve bunun bir devamı olarak özel maliyet amortismanlarının da Ar-Ge harcamaları kapsamında yer alabileceğini düşünmekteyiz. Gelir İdaresi'nin 5746 sayılı Kanun kapsamında kira giderlerinin de Ar-Ge harcaması kapsamında değerlendirilmesi yönünde açık bir düzenlemeye gitmesi yukarıda bahsettiğimiz olası yorum farklılıklarının önüne geçebilecektir.

2.12. Proje bazında nakit destek sağlayan kurumlardan alınan hibe destekler

5746 sayılı Kanun'a ilişkin Yönetmeliğin 24. Maddesinde açıklamalar kapsamında proje bazında nakit destek sağlayan kurumlardan alınan hibe şeklindeki parasal desteklerin Ar-Ge indirimine konu edilen Ar-Ge harcamalarından tenzil edilmesi gerekmektedir. Ancak söz konusu hibe desteklerin hangi dönemin Ar-Ge ve yenilik harcamaları kapsamında hesaplanan Ar-Ge indirimi tutarından tenzil edileceğine dair söz konusu Kanun'a ilişkin mevzuatta bir açıklama bulunmamakta olup, söz konusu hususa ilişkin şirketler nezdinde farklı uygulamalar mevcuttur.

Öneri:

5746 sayılı Kanun'a ilişkin alt mevzuatta konuya ilişkin pratik düzenlemelerin yapılması yararlı olacaktır. (Örneğin hibe desteğin, firmanın banka hesabına yatırıldığı döneme ilişkin hesaplanan Ar-Ge indirimi tutarından tenzil edilmesi düzenlenebilir. Hibe desteğin firmanın banka hesabına yatırıldığı dönemde firmanın yeterli Ar-Ge indiriminin olmaması durumunda, matrah farkının hibenin nakden tahsil edildiği yılın Kurumlar Vergisi beyannamesinde ilave olarak dikkate alınmasına ilişkin düzenleme yapılabilir ya

Istanbul

Meşrutiyet Caddesi,
No:46 Tepebaşı 34420
İstanbul - Türkiye
T +90 (212) 249 19 29
F +90 (212) 249 13 50
E tusiad@tusiad.org

Ankara

İran Caddesi No: 39/4
Gaziosmanpaşa 06700
Ankara - Türkiye
T +90 (312) 468 10 11
F +90 (312) 428 86 76
E ankoffice@tusiad.org

Brüksel

Avenue des Gaulois, 13
B - 1040 Brussels
T +32 (2) 736 40 47
F +32 (2) 736 39 93
E bxloffice@tusiad.org

Washington, D.C.

2101 L Street NW, Suite 800
Washington, DC 20037 - USA
T +1 (202) 776 77 70
F +1 (202) 776 77 71
E usoffice@tusiad.org

Berlin

Märkisches Ufer, 28
Berlin 10179 Germany
T +49 (30) 28 878 6300
F +49 (30) 28 878 6399
E berlinoffice@tusiad.org

Paris

33, rue Gallée 75116
Paris - France
T +33 (1) 44 43 55 35
F +33 (1) 44 43 55 46
E parisoffice@tusiad.org

Pekin

European Union Chamber of
Commerce in China
Beijing Lufthansa Centre
Office C-319, 50 Liangmaqiao Road,
Chaoyang District Beijing 10025 P.R. C
T +86 (10) 6462 2066 ext. 65/51
F +86 (10) 6462 320
E tusiad.china@europeancommerce.com

da önceki yılların beyannamelerinde yer alan Ar-Ge indirimi tutarına ilişkin için herhangi bir vergi zammına katlanmaksızın düzeltme verilmesine imkân verilebilir.)

2.13. Tanımlara İlişkin Hususlar

5746 Sayılı Kanun, Madde 4, Tanımlar bölümünde kısmi zamanlı çalışan Ar-Ge personeli için bağlayıcı hükümler bulunmakla birlikte "Kısmi Zamanlı Çalışan" tanımı yapılmamış olduğundan uygulamada zorluklar yaşanmaktadır.

Faaliyet dönemi içerisinde Ar-Ge merkezi sınırları dışında yapılmak durumunda olan Ar-Ge kapsamındaki çalışmaların, çalışanı kısmi zamanlı çalışan haline getirip getirmediği mevzuatta yapılan açıklamalardan açıkça anlaşılamamaktadır.

5746 sayılı Kanun'un 'Tanımlar' başlıklı 2/1-g maddesinde yer alan "destek personeli"ne ilişkin, "Ar-Ge faaliyetlerine katılan veya bu faaliyetlerle doğrudan ilişkili yönetici, teknik eleman, laborant, sekreter, işçi ve benzeri personeli" şeklindeki tanımında hangi personelin destek personel olarak nitelendirilebileceği hususunda muğlaklık bulunmaktadır.

Söz konusu tanımın; Ar-Ge faaliyetlerinin destekleyici muhasebe/finans, insan kaynakları, bilgi işlem gibi bölümlerde çalışan destek personellerin %10 oranındaki destek personel tanımı içerisinde değerlendirilip değerlendirilemeyeceği net olarak anlaşılamamaktadır.

5746 sayılı Kanun'un Yönetmeliğinin 'Ar-Ge ve Yenilik Harcamalarının Kapsamı' başlıklı 7. maddesinde yer alan; "Dışarıdan sağlanan fayda ve hizmetler: Normal bakım ve onarım giderleri hariç olmak üzere, Ar-Ge ve yenilik faaliyetleriyle ilgili olarak işletme dışında yerli veya yabancı diğer kurum ve kuruluşlardan mesleki veya teknik destek alınması veya bunlara yaptırılan analizlerle ilgili olarak yapılan ödemelerle, bu mahiyetteki diğer ödemelerdir" açıklamasındaki 'diğer ödemeler' ifadesine yönelik detaylı bilgiye ihtiyaç duyulmaktadır. Zira, mükellefler, aldıkları bir danışmanlık hizmetinin Ar-Ge harcaması niteliğinde olup olmadığına karar verirken söz konusu ifadenin açık olmaması sebebiyle zorluk yaşamaktadırlar.

5746 sayılı Kanun'a ilişkin yönetmeliğin aynı maddesinde yer alan "Münhasıran Ar-Ge merkezlerinin elektrik, su, gaz, bakım-onarım, haberleşme, nakliye giderleri ile bu merkezlerde kullanılan makine ve teçhizata ilişkin bakım ve onarım giderleri gibi bu merkezlerde yürütülen faaliyetin devamlılığını sağlamak için yapılan giderleri kapsar." açıklamasındaki 'gibi' ifadesi, alınan bir hizmetin Ar-Ge harcaması niteliğinde olup olmadığına karar verilirken zorluk yaşanmasına neden olmaktadır.

TÜSİAD
AVRUPA İŞ DÜNYASI
KONFEDERASYONU
BUSINESSEUROPE
ÜYESİDİR

İstanbul

Meşrutiyet Caddesi,
No:46 Tepebaşı 34420
İstanbul - Türkiye
T +90 (212) 249 19 29
F +90 (212) 249 13 50
E tusiad@tusiad.org

Ankara

İran Caddesi No: 39/4
Gaziosmanpaşa 06700
Ankara - Türkiye
T +90 (312) 468 10 11
F +90 (312) 428 86 76
E ankoffice@tusiad.org

Brüksel

Avenue des Gaulois, 13
B - 1040 Brussels
T +32 (2) 736 40 47
F +32 (2) 736 39 93
E bxloffice@tusiad.org

Washington, D.C.

2101 L Street NW, Suite 800
Washington, DC 20037 - USA
T +1 (202) 776 77 70
F +1 (202) 776 77 71
E usoffice@tusiad.org

Berlin

Märkisches Ufer, 28
Berlin 10179 Germany
T +49 (30) 28 878 6300
F +49 (30) 28 878 6399
E berlinoffice@tusiad.org

Paris

33, rue Galilée 75116
Paris - France
T +33 (1) 44 43 55 35
F +33 (1) 44 43 55 46
E parisoffice@tusiad.org

Pekin

European Union Chamber of
Commerce in China
Beijing Lufthansa Centre
Office C-319, 50 Liangmaqiao Road,
Chaoyang District Beijing 10025 P.R. C
T +86 (10) 6462 2066 ext. 65/51
F +86 (10) 6462 320
E tusiad.china@european-chamber.com

www.tusiad.org

Araştırma ve Geliştirme Faaliyetlerinin Desteklenmesine İlişkin Uygulama ve Denetim Yönetmeliği'nin 7/1-c maddesinde, 5746 Sayılı Kanuna göre hesaplanan Ar-Ge indiriminde "Personel Giderleri"nin tespitinde mükellef kurumlar tarafından yararlanılan teşvik ve istisna tutarlarının (gelir vergisi, damga vergisi, SGK primi vb.) indirim tutarından düşülüp düşülmeyeceği hususunda açık bir düzenleme bulunmamaktadır.

Öneri:

"Kısmi zamanlı çalışan", "Dışarıdan sağlanan fayda ve hizmetler", "Genel giderler" ve "Destek personeli" tanımlarının net ve açık bir şekilde yapılması önerilmektedir.

Personel giderleri ile ilgili mevcut tereddütleri ortadan kaldırmak açısından, ilgili yönetmeliğin 7/1-c maddesindeki, "Kanun kapsamında gerçekleştirilen Ar-Ge ve yenilik faaliyetlerinin yürütülmesi amacıyla çalıştırılan Ar-Ge personeliyle ilgili olarak tahakkuk ettirilen ücretler ile bu mahiyetteki giderler" tanımına "gelir vergisi, damga vergisi, SGK primi dâhil" ifadesinin eklenmesi yerinde olacaktır.

2.14. Teknoloji Geliştirme Bölgeleri'nde ücretleri vergisel teşvik ve desteklere konu olacak destek personeli sayısının belirlenmesi

4691 sayılı Teknoloji Geliştirme Bölgeleri Kanunu'nun geçici 2. maddesinde "*Bölgede çalışan; Ar-Ge ve destek personelinin bu görevleri ile ilgili ücretleri, 31/12/2023 tarihine kadar her türlü vergiden müstesnadır. Muafiyet kapsamındaki destek personeli sayısı Ar-Ge personeli sayısının yüzde onunu aşamaz.*" açıklamalarına yer verilmiştir. Bununla birlikte 01.04.2014 tarihinde yürürlüğe girmiş olan Teknoloji Geliştirme Bölgeleri Uygulama Yönetmeliği'nin 37. maddesinde "*İstisna kapsamındaki destek personeli sayısı Ar-Ge personeli sayısının yüzde onunu aşamaz. Destek personeli sayısı hesabında küsuratlı sayılar bir üst tamsayıya iblağ edilir. Destek personelinin toplam Ar-Ge personeli sayısının %10'unu aşması hâlinde, brüt ücreti en az olan destek personelinin ücretinden başlamak üzere her türlü vergi istisnası uygulanır.*" hükümleri yer almaktadır.

4691 sayılı Teknoloji Geliştirme Bölgeleri Kanunu'nda ve uygulama yönetmeliğinde, destek personeli sayısının hesaplanmasında esas alınacak Ar-Ge personeli sayısının ne şekilde belirleneceğine ilişkin açık bir ifade bulunmamaktadır. Her ne kadar Ar-Ge merkezinde çalışan destek personelinin tespitinde, 5746 sayılı Araştırma ve Geliştirme Faaliyetlerinin Desteklenmesi Hakkında Kanun'da **tam zamanlı Ar-Ge personel sayısının** hesaplamada baz alınacağından bahsedilse de, 4691 sayılı Kanun'da ve uygulama yönetmeliğinde aynı esasların geçerli olduğuna dair açık bir hüküm bulunmamaktadır.

İstanbul

Meşrutiyet Caddesi,
No:46 Tepebaşı 34420
İstanbul - Türkiye
T +90 (212) 249 19 29
F +90 (212) 249 13 50
E tusiad@tusiad.org

Ankara

İran Caddesi No: 39/4
Gaziosmanpaşa 06700
Ankara - Türkiye
T +90 (312) 468 10 11
F +90 (312) 428 86 76
E ankoffice@tusiad.org

Brüksel

Avenue des Gaulois, 13
B - 1040 Brussels
T +32 (2) 736 40 47
F +32 (2) 736 39 93
E bxloffice@tusiad.org

Washington, D.C.

2101 L Street NW, Suite 800
Washington, DC 20037 - USA
T +1 (202) 776 77 70
F +1 (202) 776 77 71
E usoffice@tusiad.org

Berlin

Märkisches Ufer, 28
Berlin 10179 Germany
T +49 (30) 28 878 6300
F +49 (30) 28 878 6399
E berlinoffice@tusiad.org

Paris

33, rue Gallée 75116
Paris - France
T +33 (1) 44 43 55 35
F +33 (1) 44 43 55 46
E parisoffice@tusiad.org

Pekin

European Union Chamber of
Commerce in China
Beijing Lufthansa Centre
Office C-319, 50 Liangmaqiao Road,
Chaoyang District Beijing 10025 P.R. C
T +86 (10) 6462 2066 ext. 65/51
F +86 (10) 6462 320
E tusiad.china@european-chamber.com

www.tusiad.org

Öneri:

Teknoloji Geliştirme Bölgeleri mevzuatında destek personeli sayısının hesaplanmasında dikkate alınacak Ar-Ge personeli sayısının belirlenmesinde kullanılacak yöntemle dair (tam zamanlı Ar-Ge personel sayısı, tam zaman eşdeğer Ar-Ge personel sayısı veya Ar-Ge personeli kafa sayısı) bir düzenleme yapılması yerinde olacaktır.

2.15. Teknoloji Geliştirme Bölgeleri'nde çalışan Ar-Ge ve destek personelinin ücretleri üzerinden yararlanılacak destek ve teşvik hesaplamalarında ücretin brüte iblağ edilmesi

01.04.2014 tarihinde yürürlüğe girmiş olan Teknoloji Geliştirme Bölgeleri Uygulama Yönetmeliği'nin 37. maddesinde "Hesaplama küsuratlı sayılar bir üst tamsayıya iblağ edilir. İstisna kapsamındaki destek personeli sayısı Ar-Ge personeli sayısının yüzde onunu aşamaz. Destek personeli sayısı hesabında küsuratlı sayılar bir üst tamsayıya iblağ edilir. Destek personelinin toplam Ar-Ge personeli sayısının %10'unu aşması hâlinde, brüt ücreti en az olan destek personelinin ücretinden başlamak üzere her türlü vergi istisnası uygulanır. Brüt ücretlerin aynı olması hâlinde, ücretine her türlü vergi istisnası uygulanacak destek personeli ise çalıştığı girişimci firma tarafından belirlenir. **Ücretin brüte iblağ edilmesi gerektiği durumlarda brüt ücret Kanunla sağlanan vergi teşvikleri dikkate alınmaksızın hesaplanır.** Ar-Ge ve destek personelinin bu Kanun kapsamında elde ettiği tüm gelirler (ücret, prim, ikramiye ve benzeri ödemeler) istisna kapsamına dahildir." hükümleri yer almaktadır.

Yukarıda yer alan bentteki "ücretin brüte iblağ edilmesi" ibaresinin sadece destek personelinin seçimi esnasında mı dikkate alınması gerektiği, yoksa bu ifade kapsamında teknoloji geliştirme bölgelerinde faaliyette bulunan şirketlerde çalışan tüm Ar-Ge ve destek personelinin ücretlerine ilişkin bordro hesaplamaları esnasında personel ile brüt ya da netten anlaşılıp anlaşılmadığına bakılmaksızın her zaman teşvikler dikkate alınmaksızın brütletmek ve sonrasında teşvikleri hesaplamak suretiyle mi yapılması gerektiği konusunda uygulamada tereddütler mevcuttur.

Öneri:

Teknoloji Geliştirme Bölgeleri Uygulama Yönetmeliği'nin 37. maddesinde yer alan "ücretin brüte iblağ edilmesi" ibaresinin sadece destek personelinin seçimi esnasında mı dikkate alınması gerektiği, yoksa bu ifade kapsamında teknoloji geliştirme bölgelerinde faaliyette bulunan şirketlerde çalışan tüm Ar-Ge ve destek personelinin ücretlerine ilişkin bordro hesaplamaları esnasında personel ile brüt ya da netten anlaşılıp anlaşılmadığına bakılmaksızın her zaman teşvikler dikkate alınmaksızın brütletmek ve sonrasında teşvikleri hesaplamak suretiyle mi yapılması gerektiği konusunda detaylı bir açıklama

İstanbul

Meşrutiyet Caddesi,
No:46 Tepebaşı 34420
İstanbul - Türkiye
T +90 (212) 249 19 29
F +90 (212) 249 13 50
E tusiad@tusiad.org

Ankara

İran Caddesi No: 39/4
Gaziosmanpaşa 06700
Ankara - Türkiye
T +90 (312) 468 10 11
F +90 (312) 428 86 76
E ankoffice@tusiad.org

Brüksel

Avenue des Gaulois, 13
B - 1040 Brussels
T +32 (2) 736 40 47
F +32 (2) 736 39 93
E bxloffice@tusiad.org

Washington, D.C.

2101 L Street NW, Suite 800
Washington, DC 20037 - USA
T +1 (202) 776 77 70
F +1 (202) 776 77 71
E usoffice@tusiad.org

Berlin

Märkisches Ufer, 28
Berlin 10179 Germany
T +49 (30) 28 878 6300
F +49 (30) 28 878 6399
E berlinoffice@tusiad.org

Paris

33, rue Galilée 75116
Paris - France
T +33 (1) 44 43 55 35
F +33 (1) 44 43 55 46
E parisoffice@tusiad.org

Pekin

European Union Chamber of
Commerce in China
Beijing Lufthansa Centre
Office C-319, 50 Liangmaqiao Road,
Chaoyang District Beijing 10025 P.R. C
T +86 (10) 6462 2066 ext. 65/51
F +86 (10) 6462 320
E tusiad.china@european-chamber.com

www.tusiad.org

yapılmasının uygulamada yaşanan mevcut tereddütlerin ortadan kaldırılması açısından önem arz ettiği kanaatindeyiz.

TÜSİAD
AVRUPA İŞ DÜNYASI
KONFEDERASYONU
BUSINESSEUROPE
ÜYESİDİR

2.16. Teknoloji geliştirme bölgelerinde yazılım ve Ar-Ge faaliyetinde bulunan şirketlerin, bu faaliyetler sonucu buldukları ürünleri kendilerinin seri üretime tabi tutarak pazarlamaları halinde gayri maddi hakka isabet eden kısmın belirlenmesine ilişkin yöntem

Teknoloji Geliştirme Bölgeleri Kanunu'nun geçici 2. maddesi uyarınca bölgede faaliyet gösteren gelir ve kurumlar vergisi mükelleflerinin, münhasıran bu Bölgedeki yazılım ve Ar-Ge faaliyetlerinden elde ettikleri kazançları 31/12/2023 tarihine kadar gelir ve kurumlar vergisinden müstesnadır. Bununla birlikte 1 seri nolu Kurumlar Vergisi Genel Tebliği'nin 5.12.2.2. maddesinde "teknoloji geliştirme bölgelerinde yazılım ve Ar-Ge faaliyetinde bulunan şirketlerin, bu faaliyetler sonucu buldukları ürünleri kendilerinin seri üretime tabi tutarak pazarlamaları halinde, bu ürünlerin pazarlanmasından elde edilen kazançların lisans, patent gibi gayrimaddi haklara isabet eden kısmı, transfer fiyatlandırması esaslarına göre ayrıştırılmak suretiyle istisnadan yararlanabilecektir. Üretim ve pazarlama organizasyonu nedeniyle doğan kazancın diğer kısmı ise istisna kapsamında değerlendirilmeyecektir. Ancak, lisans, patent gibi gayrimaddi haklara bağlanmamış olmakla birlikte uyarılama, yerleştirme, geliştirme, revizyon, ek yazılım gibi faaliyetlerden elde edilen kazançların istisna kapsamında değerlendirileceği tabiidir." açıklamalarına yer verilmektedir.

Bu kapsamda teknoloji geliştirme bölgelerinde yazılım ve Ar-Ge faaliyetinde bulunan şirketlerin, bu faaliyetleri sonucu buldukları ürünleri kendilerinin seri üretime tabi tutarak pazarlamaları halinde bu ürünlerin pazarlanmasından elde edilen kazançların lisans, patent gibi gayrimaddi haklara isabet eden kısmı, transfer fiyatlandırması esaslarına göre ayrıştırılmak suretiyle kurumlar vergisi istisnasına konu edilebilmekte olup, transfer fiyatlandırması esaslarına göre ayrıştırılmak suretiyle istisna kapsamında dikkate alınacak gayrimaddi hak bedelinin ne şekilde, hangi yöntem dikkate alınarak belirleneceğine dair teknoloji geliştirme bölgelerine ilişkin güncel mevzuatta herhangi bir hüküm bulunmamaktadır.

Öneri:

Teknoloji geliştirme bölgelerinde yazılım ve Ar-Ge faaliyetinde bulunan şirketlerin, bu faaliyetleri sonucu buldukları ürünleri kendilerinin seri üretime tabi tutarak pazarlamaları halinde istisna kapsamında dikkate alınacak gayrimaddi hak bedelinin ne şekilde, hangi yöntem dikkate alınarak belirleneceğine ilişkin yasal bir düzenlemeyle detaylı açıklamaların yapılması yerinde olacaktır.

Istanbul

Meşrutiyet Caddesi,
No:46 Tepebaşı 34420
İstanbul - Türkiye
T +90 (212) 249 19 29
F +90 (212) 249 13 50
E tusiad@tusiad.org

Ankara

İran Caddesi No: 39/4
Gaziosmanpaşa 06700
Ankara - Türkiye
T +90 (312) 468 10 11
F +90 (312) 428 86 76
E ankoffice@tusiad.org

Brüksel

Avenue des Gaulois, 13
B - 1040 Brussels
T +32 (2) 736 40 47
F +32 (2) 736 39 93
E bxoffice@tusiad.org

Washington, D.C.

2101 L Street NW, Suite 800
Washington, DC 20037 - USA
T +1 (202) 776 77 70
F +1 (202) 776 77 71
E usoffice@tusiad.org

Berlin

Märkisches Ufer, 28
Berlin 10179 Germany
T +49 (30) 28 878 6300
F +49 (30) 28 878 6399
E berlinoffice@tusiad.org

Paris

33, rue Galilée 75116
Paris - France
T +33 (1) 44 43 55 35
F +33 (1) 44 43 55 46
E parisoffice@tusiad.org

Pekin

European Union Chamber of
Commerce in China
Beijing Lufthansa Centre
Office C-319, 50 Liangmaqiao Road,
Chaoyang District Beijing 10025 P.R. C
T +86 (10) 6462 2066 ext. 65/51
F +86 (10) 6462 320
E tusiad.china@european-chamber.com

www.tusiad.org

2.17. Teknoloji geliştirme bölgelerinde yürütülen yazılım ve Ar-Ge faaliyetleri kapsamında teknokent yönetici şirketinden onay alınarak dışarıda geçirilen sürelerle ilişkin kurumlar vergisi istisnası uygulaması

4691 sayılı Teknoloji Geliştirme Bölgeleri Kanunu'nun geçici 2. maddesinde "Bölgede faaliyet gösteren gelir ve kurumlar vergisi mükelleflerinin, **münhasıran** bu Bölgedeki yazılım ve Ar-Ge faaliyetlerinden elde ettikleri kazançları 31/12/2023 tarihine kadar gelir ve kurumlar vergisinden müstesnadır." açıklamalarına yer verilmektedir. Bu kapsamda, Ar-Ge ve yazılım projelerinin tamamen teknokent içerisinde yürütülüyor olması kurumlar vergisi istisnası uygulaması açısından önem arz etmekte olup, teknokentlere ilişkin güncel mevzuatta kurumlar vergisi istisnası açısından bölge içerisinde geçirilmesi gereken asgari süreye ilişkin herhangi bir açıklama bulunmamaktadır.

Bununla birlikte 01.04.2014 tarihinde yürürlüğe girmiş olan Teknoloji Geliştirme Bölgeleri Uygulama Yönetmeliği'nin "Muafiyet ve istisnalar" başlıklı 37. maddesinde; "bölgede yer alan girişimcilerin yürüttükleri yazılım ve/veya Ar-Ge projesi kapsamında çalışan Ar-Ge personelinin, bölgede yürüttüğü görevle ilgili olarak yönetici şirketin onayıyla, bölge dışında geçirdiği sürelerle ait bu çalışmalarını kapsamında elde ettikleri ücretlerinin; üniversite bünyesinde kadrolu olan öğretim elemanları için % 50'sinin, diğer Ar-Ge personeli için % 25'inin gelir vergisinden müstesna olduğu" belirtilmektedir. Teknoloji Geliştirme Bölgeleri Uygulama Yönetmeliği kapsamında yönetici şirketin onayı ile bölge dışında geçirilen sürelerle ilişkin yalnızca gelir vergisi istisnası sağlanmış olup, bahsi geçen Yönetmelikte de dışarıda geçirilen sürelerin kurumlar vergisi istisnası uygulamasına ilişkin herhangi bir açıklama yer almamaktadır.

Yukarıda yer alan açıklamalar kapsamında teknoloji geliştirme bölgelerinde yürütülen yazılım ve Ar-Ge faaliyetleri kapsamında teknokent yönetici şirketinden onay alınarak dışarıda geçirilen sürelerin kurumlar vergisi istisnası uygulamasını ne şekilde etkileyeceğine dair uygulamada tereddütler mevcuttur.

Öneri:

Teknoloji geliştirme bölgelerinde yürütülen yazılım ve Ar-Ge faaliyetleri kapsamında teknokent yönetici şirketinden onay alınarak dışarıda geçirilen sürelerin kurumlar vergisi istisnası uygulaması kapsamında nasıl değerlendirilmesi gerektiğine dair yasal bir düzenlemeyle detaylı açıklamaların yapılması yerinde olacaktır.

Istanbul

Meşrutiyet Caddesi,
No:46 Tepebaşı 34420
İstanbul - Türkiye
T +90 (212) 249 19 29
F +90 (212) 249 13 50
E tusiad@tusiad.org

Ankara

İran Caddesi No: 39/4
Gaziosmanpaşa 06700
Ankara - Türkiye
T +90 (312) 468 10 11
F +90 (312) 428 86 76
E ankoffice@tusiad.org

Brüksel

Avenue des Gaulois, 13
B - 1040 Brussels
T +32 (2) 736 40 47
F +32 (2) 736 39 93
E bxloffice@tusiad.org

Washington, D.C.

2101 L Street NW, Suite 800
Washington, DC 20037 - USA
T +1 (202) 776 77 70
F +1 (202) 776 77 71
E usoffice@tusiad.org

Berlin

Märkisches Ufer, 28
Berlin 10179 Germany
T +49 (30) 28 878 6300
F +49 (30) 28 878 6399
E berlinoffice@tusiad.org

Paris

33, rue Galilée 75116
Paris - France
T +33 (1) 44 43 55 35
F +33 (1) 44 43 55 46
E parisoffice@tusiad.org

Pekin

European Union Chamber of
Commerce in China
Beijing Lufthansa Centre
Office C-319, 50 Liangmaqiao Road,
Chaoyang District Beijing 10025 P.R. C
T +86 (10) 6462 2066 ext. 65/51
F +86 (10) 6462 320
E tusiad.china@europeanchamber.com

2.18. 500 TZE Ar-Ge personeli sayısının hesaplanmasında yaşanan sıkıntılar

5746 Sayılı Kanun'un "Vergi İndirimi" başlıklı 3. Maddesinde, "500 ve üzerinde tam zaman eşdeğer Ar-Ge personeli istihdam eden Ar-Ge merkezlerinde ayrıca o yıl yapılan Ar-Ge ve yenilik harcamasının bir önceki yıla göre artışının yarısı" kadar bir tutarın ayrıca vergi indirimine tabi tutulabileceği belirtilmektedir.

"Madde 3: (1) Ar-Ge indirimi: Teknoloji merkezi işletmelerinde, Ar-Ge merkezlerinde, kamu kurum ve kuruluşları ile kanunla kurulan vakıflar tarafından veya uluslararası fonlarca desteklenen Ar-Ge ve yenilik projelerinde, rekabet öncesi işbirliği projelerinde ve teknogirişim sermaye desteklerinden yararlananlarca gerçekleştirilen Ar-Ge ve yenilik harcamalarının tamamı ile 500 ve üzerinde tam zaman eşdeğer Ar-Ge personeli istihdam eden Ar-Ge merkezlerinde ayrıca o yıl yapılan Ar-Ge ve yenilik harcamasının bir önceki yıla göre artışının yarısı, 13/6/2006 tarihli ve 5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanununun 10 uncu maddesine göre kurum kazancının ve 31/12/1960 tarihli ve 193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun 89 uncu maddesi uyarınca ticari kazancın tespitinde indirim konusu yapılır. Ayrıca bu harcamalar, 4/1/1961 tarihli ve 213 sayılı Vergi Usul Kanununa göre aktifleştirilmek suretiyle amortisman yoluyla itfa edilir, bir iktisadi kıymet oluşmaması halinde ise doğrudan gider yazılır. Kazancın yetersiz olması nedeniyle ilgili hesap döneminde indirim konusu yapılamayan tutar, sonraki hesap dönemlerine devredilir. Devredilen tutarlar, takip eden yıllarda 213 sayılı Kanuna göre her yıl belirlenen yeniden değerlendirme oranında artırılarak dikkate alınır."

Ancak, söz konusu 500 TZE Ar-Ge personelinin hesabı ilgili mevzuatta açık bir şekilde belirtilmemekle birlikte, şirketler özellikle aşağıda belirtilen hususlara ilişkin hesaplama zorlukları çekmektedirler:

- İlave teşvik tutarından geçici vergi dönemleri itibarıyla faydalanılabilir mi, yoksa yıl sonunu mu beklemek gereklidir? Şayet geçici vergi dönemleri için bu ilave teşvikten faydalanmak mümkün ise, bu hesaplamayı yaparken bir önceki yılın ilgili geçici vergi dönemine ilişkin tutarlarının mı (ör: 2014 3.GV dönemi ile 2013 3.GV döneminin karşılaştırılması) dikkate alınması gerekir?
- %50'lik artışın hesabında toplam Ar-Ge harcaması mı yoksa Ar-Ge indirimine konu harcamalar toplamı mı dikkate alınarak yapılmalıdır? Bilindiği üzere, kamu kurum ve kuruluşlarından alınan hibe şeklindeki nakit desteklerin ve "Dışarıdan Sağlanan Fayda ve Hizmet" mahiyetindeki harcamaların proje bütçesine oranındaki %20'lik sınırın üzerinde kalan bölümünün Ar-Ge indirimi tutarından tenzil edilmesi sonucu Ar-Ge harcaması ve Ar-Ge indirimi tutarları arasında farklılıklar oluşmaktadır.

İstanbul

Meşrutiyet Caddesi,
No:46 Tepebaşı 34420
İstanbul - Türkiye
T +90 (212) 249 19 29
F +90 (212) 249 13 50
E tusiad@tusiad.org

Ankara

İran Caddesi No: 39/4
Gaziosmanpaşa 06700
Ankara - Türkiye
T +90 (312) 468 10 11
F +90 (312) 428 86 76
E ankoffice@tusiad.org

Brüksel

Avenue des Gaulois, 13
B - 1040 Brussels
T +32 (2) 736 40 47
F +32 (2) 736 39 93
E bxloffice@tusiad.org

Washington, D.C.

2101 L Street NW, Suite 800
Washington, DC 20037 - USA
T +1 (202) 776 77 70
F +1 (202) 776 77 71
E usoffice@tusiad.org

Berlin

Märkisches Ufer, 28
Berlin 10179 Germany
T +49 (30) 28 878 6300
F +49 (30) 28 878 6399
E berlinoffice@tusiad.org

Paris

33, rue Galilée 75116
Paris - France
T +33 (1) 44 43 55 35
F +33 (1) 44 43 55 46
E parisoffice@tusiad.org

Pekin

European Union Chamber of
Commerce in China
Beijing Lufthansa Centre
Office C-319, 50 Liangmaqiao Road,
Chaoyang District Beijing 10025 P.R. C
T +86 (10) 6462 2066 ext. 65/51
F +86 (10) 6462 320
E tusiad.china@european-chamber.com

www.tusiad.org

- 500 TZE Ar-Ge personeli sayısının yıl içerisindeki 4 geçici vergi döneminden bir veya birkaçında tutturulamaması durumunda ilgili dönemin sonunda ilave teşvikten faydalanılıp faydalanılamayacağına yönelik açıklama mevcut değildir.

TUSIAD
AVRUPA İŞ DÜNYASI
KONFEDERASYONU
BUSINESSEUROPE
ÜYESİDİR

Öneri:

Yukarıda bahsi geçen sıkıntıların giderilmesi amacıyla 5746 sayılı Kanun'a ilişkin mevzuatta 500 TZE Ar-Ge personeli istihdamına yönelik ek açıklamaların yapılması en sağlıklı yol olacaktır.

2.19. Ar-Ge merkezi kamera sistemlerinin kayıt süreleri

5746 sayılı Kanun'da belirtilen Ar-Ge merkezi asgari şartları arasında da yer aldığı üzere, şirketlerin Ar-Ge merkezi personelinin Ar-Ge merkezinde çalıştığının fiziki kontrolünü yapacak mekanizmalara sahip olması gerekmektedir.

Uygulamada, Ar-Ge merkezi belgesi başvurusunun ve faaliyet dönemlerinin Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı nezdinde değerlendirilmesi süreçlerinde Bakanlık tarafından atanan hakemler, işletmelerin Ar-Ge merkezi kapı giriş-çıkış mekanizmalarının Ar-Ge merkezi personelinin Ar-Ge merkezinde çalıştığının fiziki kontrolünü yapacak özelliklere sahip olup olmadığını ve ayrıca Ar-Ge ve destek personeli olarak tanımlanan personelin Ar-Ge merkezi içinde fiilen çalışıp çalışmadığını kontrol etmektedir.

Bu kapsamda şirketler Ar-Ge merkezi giriş/çıkışlarına personelin giriş ve çıkışlarını izleyen kamera sistemleri kurmaktadır. Ancak, pratikte bu sistemler şirketler özelinde geçmişe yönelik ortalama 1-3 aya kadar kayıt tutabilmekte olup, bu sürenin uzatılması gerek depolama gerekse yüksek maliyet oluşturması açısından Ar-Ge merkezi belgesine sahip şirketler için imkânsız hale gelmektedir.

Öneri:

Yapılacak bir düzenleme ile Ar-Ge merkezi giriş/çıkışlarına personelin giriş ve çıkışlarını izleyen kamera sistemlerinin geçmişe yönelik kayıtların ne süre ile saklanacağına ilişkin bilgilendirme yapılması en sağlıklı yol olacaktır.

İstanbul
Meşrutiyet Caddesi,
No:46 Tepebaşı 34420
İstanbul - Türkiye
T +90 (212) 249 19 29
F +90 (212) 249 13 50
E tusiad@tusiad.org

Ankara
İran Caddesi No: 39/4
Gaziosmanpaşa 06700
Ankara - Türkiye
T +90 (312) 468 10 11
F +90 (312) 428 86 76
E ankoffice@tusiad.org

Brüksel
Avenue des Gaulois, 13
B - 1040 Brussels
T +32 (2) 736 40 47
F +32 (2) 736 39 93
E bxloffice@tusiad.org

Washington, D.C.
2101 L Street NW, Suite 800
Washington, DC 20037 - USA
T +1 (202) 776 77 70
F +1 (202) 776 77 71
E usoffice@tusiad.org

Berlin
Märkisches Ufer, 28
Berlin 10179 Germany
T +49 (30) 28 878 6300
F +49 (30) 28 878 6399
E berlinoffice@tusiad.org

Paris
33, rue Galilée 75116
Paris - France
T +33 (1) 44 43 55 35
F +33 (1) 44 43 55 46
E parisoffice@tusiad.org

Pekin
European Union Chamber of
Commerce in China
Beijing Lufthansa Centre
Office C-319, 50 Liangmaqiao Road,
Chaoyang District Beijing 10025 P.R. C
T +86 (10) 6462 2066 ext. 65/51
F +86 (10) 6462 320
E tusiad.china@european-chamber.com

www.tusiad.org

3. AR-GE ORTAMININ İYİLEŞTİRİLMESİNE YÖNELİK DİĞER ÖNERİLER

3.1 Birçok kamu kurum/kuruluşu tarafından yayımlanan Ar-Ge mevzuatları arasındaki uyumun sağlanması

Birçok kamu kurum/kuruluşu tarafından yayımlanan Ar-Ge mevzuatları arasındaki uyumun sağlanması, yatırımcıların hangi kamu kurum/kuruluşuna ulaşmaları gerektiğinin daha iyi bilinir olması ve çözüm odaklı yaklaşımlar sayesinde, sistemi tıkayan sorunlarda hızlı iyileşmeler sağlanabilecektir.

Bilindiği gibi, Ar-Ge faaliyetlerinin desteklenmesine ilişkin farklı kanunlarla (5520 Sayılı Kurumlar Vergisi Kanunu, 4691 Sayılı Teknoloji Geliştirme Bölgeleri Kanunu, 5746 Sayılı Ar-Ge Faaliyetlerinin Desteklenmesi Hakkında Kanun, 6550 Sayılı Araştırma Altyapılarının Desteklenmesine Dair Kanun) getirilen indirim ve istisnalar gibi vergisel teşvik ve sigorta primi gibi diğer mali destek unsurları bulunmaktadır.

Bununla birlikte, araştırma ve geliştirme faaliyetlerinin desteklenmesine ilişkin açıklamalar ve tanımlamalar farklı yasal düzenlemelerde yer almaktadır (Yatırımlarda Devlet Yardımlarına İlişkin Karar, Para Kredi ve Koordinasyon Kurumunun Ar-Ge Yardımlarına İlişkin Tebliğ, Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu Teknoloji ve Yenilik Destek Programlarına İlişkin Yönetmelik, Sanayi Araştırma Teknoloji Geliştirme ve Yenilik Projeleri Destekleme Programı Uygulama Esasları, KOSGEB Desteklerine İlişkin Mevzuat, Sanayi Tezleri Projelerinin Desteklenmesi Hakkında Yönetmelik, Elektronik Haberleşme Uzay ve Havacılık Sektöründe Araştırma Geliştirme Projelerinin Desteklenmesine İlişkin Yönetmelik, Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı Araştırma ve Geliştirme Destek Programı Projelerinin Desteklenmesine İlişkin Tebliğ, Enerji Sektörü Ar-Ge Projeleri Destekleme Programına Dair Yönetmelik).

Bu düzenlemelerin bütünü “Ar-Ge mevzuatı” olarak isimlendirmek oldukça zordur.

Mevcut düzenlemelerde yer alan farklılıklar aşağıdaki tabloda özetlenmiştir.

Konu	5520 SK	5746 SK	4691 SK
Ar-Ge Hibe Desteklerinin Muhasebeleştirilmesi ve Ar-Ge İndiriminden Tenzili	Gelir kaydedilerek kurumlar vergisi ödenmektedir. Bu tutarlar harcamalardan indirilmeksizin Ar-Ge indirimi hesaplanır.	Fon hesabına kaydedilerek, Ar-Ge indiriminin tespitinde yapılan harcamalardan tenzil edilmektedir.	Gelir kaydedilerek istisna kazanç olarak dikkate alınmaktadır.

TÜSİAD
AVRUPA İŞ DÜNYASI
KONFEDERASYONU
BUSINESSEUROPE
ÜYESİDİR

İstanbul
Meşrutiyet Caddesi,
No:46 Tepebaşı 34420
İstanbul - Türkiye
T +90 (212) 249 19 29
F +90 (212) 249 13 50
E tusiad@tusiad.org

Ankara
İran Caddesi No: 39/4
Gaziosmanpaşa 06700
Ankara - Türkiye
T +90 (312) 468 10 11
F +90 (312) 428 86 76
E ankoffice@tusiad.org

Brüksel
Avenue des Gaulois, 13
B - 1040 Brussels
T +32 (2) 736 40 47
F +32 (2) 736 39 93
E bxloffice@tusiad.org

Washington, D.C.
2101 L Street NW, Suite 800
Washington, DC 20037 - USA
T +1 (202) 776 77 70
F +1 (202) 776 77 71
E usoffice@tusiad.org

Berlin
Märkisches Ufer, 28
Berlin 10179 Germany
T +49 (30) 28 878 6300
F +49 (30) 28 878 6399
E berlinoffice@tusiad.org

Paris
33, rue Galilée 75116
Paris - France
T +33 (1) 44 43 55 35
F +33 (1) 44 43 55 46
E parisoffice@tusiad.org

Pekin
European Union Chamber of
Commerce in China
Beijing Lufthansa Centre
Office C-319, 50 Liangmaicuo Road,
Chaoyang District Beijing 10025 P.R. C
T +86 (10) 6462 2066 ext. 65/51
F +86 (10) 6462 320
E tusiad.china@european-chamber.com

www.tusiad.org

<p>Ar-Ge İndirimine Konu Edilecek Harcamalarda Sınır</p>	<p>Ar-Ge'nin işletme bünyesinde yapılması esas fakat sınırlama yok.</p>	<p>Danışmanlık giderleri dışında kanun ve yönetmelikte belirlenen harcama türlerinde sınırlama yok. Danışmanlık giderleri ise proje kapsamında gerçekleştirilen toplam harcamanın %20'sini geçemez.</p>	<p>-</p>
<p>Gelir Vergisi Stopajı Teşviki</p>	<p>Yok</p>	<p>Kanun kapsamında Ar-Ge faaliyet ve projelerinde çalışan Ar-Ge ve destek personelinin ücretleri üzerinden hesaplanan gelir vergisinin; - Doktoralı olanlarda % 90'ı - Diğerlerinde % 80'i verilecek muhtasar beyanname üzerinden tahakkuk eden vergiden indirilmek suretiyle terkin edilir.</p> <p>Destek ve teşviklerden yararlanacak olan destek personelinin tam zaman eşdeğeri sayısı, toplam tam zamanlı Ar-Ge personeli sayısının %10'unu aşamaz. Destek personelinin toplam tam zamanlı Ar-Ge personeli sayısının %10'unu aşması hâlinde, brüt ücreti en az olan destek personelinin ücretinden başlamak üzere istisna uygulanır.</p>	<p>Ar-Ge personeli ve Ar-Ge faaliyetleri ile doğrudan ilişkili destek personelinin ücretlerinin tamamı gelir vergisinden istisnadır. Ayrıca, Ar-Ge projesi kapsamında çalışan Ar-Ge personelinin Bölgede yürüttüğü görevle ilgili olarak Bölge dışında geçirmesi gereken süreye ait ücretlerinin bir kısmı gelir vergisinden istisnadır. Destek ve teşviklerden yararlanacak olan destek personelinin tam zaman eşdeğeri sayısı, toplam tam zamanlı Ar-Ge personeli</p>

TÜSİAD
AVRUPA İŞ DÜNYASI
KONFEDERASYONU
BUSINESSEUROPE
ÜYESİDİR

İstanbul
Meşrutiyet Caddesi,
No:46 Tepebaşı 34420
İstanbul - Türkiye
T +90 (212) 249 19 29
F +90 (212) 249 13 50
E tusiad@tusiad.org

Ankara
İran Caddesi No: 39/4
Gaziosmanpaşa 06700
Ankara - Türkiye
T +90 (312) 468 10 11
F +90 (312) 428 86 76
E ankoffice@tusiad.org

Brüksel
Avenue des Gaulois, 13
B - 1040 Brussels
T +32 (2) 736 40 47
F +32 (2) 736 39 93
E bxloffice@tusiad.org

Washington, D.C.
2101 L Street NW, Suite 800
Washington, DC 20037 - USA
T +1 (202) 776 77 70
F +1 (202) 776 77 71
E usoffice@tusiad.org

Berlin
Märkisches Ufer, 28
Berlin 10179 Germany
T +49 (30) 28 878 6300
F +49 (30) 28 878 6399
E berlinoffice@tusiad.org

Paris
33, rue Galilée 75116
Paris - France
T +33 (1) 44 43 55 35
F +33 (1) 44 43 55 46
E parisoffice@tusiad.org

Pekin
European Union Chamber of
Commerce in China
Beijing Lufthansa Centre
Office C-319, 50 Liangmaicao Road,
Chaoyang District Beijing 10025 P.R.C.
T +86 (10) 6462 2066 ext. 65/51
F +86 (10) 6462 320
E tusiad.china@european-chamber.com

www.tusiad.org

			sayısının %10'unu aşamaz. Destek personelinin toplam tam zamanlı Ar-Ge personeli sayısının %10'unu aşması hâlinde, brüt ücreti en az olan destek personelinin ücretinden başlamak üzere istisna uygulanır.
Finansman Giderleri	Ar-Ge indiriminden yararlanır.	Ar-Ge indiriminden yararlanmaz.	
Sonraki Döneme Devreden Ar-Ge İndiriminde Endeksleme Uygulaması	Yok	Var	-
Amortisman Giderleri	Münhasıran Ar-Ge faaliyetlerinde ve sürekli şekilde kullanılan iktisadi kıymetlerin amortismanı Ar-Ge indiriminden yararlanır.	Sabit kıymetin Ar-Ge ve yenilik faaliyetlerinde kullanıldığı gün sayısına göre hesaplanan amortismanlar Ar-Ge indirimine konu edilir.	
Ar-Ge Personeli Parçaması Ar-Ge İndirimi	Tam zamanlı Ar-Ge personelinin ücretleri/giderleri Ar-Ge indirimine konu edilebilir, kısmi zamanlı Ar-Ge personelinin ücretleri/giderleri Ar-Ge indirimine konu edilemez.	Tam zamanlı/kısmi zamanlı personel ücretleri/giderleri Ar-Ge indirimine konu edilebilir.	-

Ar-Ge Departmanı Kurulması	Zorunlu Değildir.	Organizasyon yapısı içinde Ar-Ge merkezi adı altında ayrı bir birim şeklinde örgütlenmiş bir departmanın kurulması zorunludur.	-
Projelere TÜBİTAK Onayı	TÜBİTAK onayı veya Maliye Bakanlığı onayı gerekir.	Yönetmelikte belirtilen rapor ve belgelerin onaylanması yeterlidir. Projenin TÜBİTAK tarafından onaylanması şartı yoktur.	
Süre Kıstı	Yok	Var	Var
Bölge/Merkez Dışında Geçirilen Süreler Karşılığında Hak Kazanılan Ücretlerde İstisna	-	Yok	Kısmi Olarak Var

Diğer taraftan Ar-Ge mevzuatına ilişkin düzenlemelerin amaçlarından birisi de küresel ölçekli firmaların Ar-Ge merkezlerinin ülkemizde kurulmasını sağlamaktır. Yukarıda da değinildiği üzere Ar-Ge teşvik ve desteklerine yönelik yasal mevzuatımızda farklı kamu kurumlarının gerçekleştirdiği düzenlemeler Türkiye’de Ar-Ge yatırımı yapmayı planlayacak birçok uluslararası şirketin doğru ve kapsamlı bilgi edinmesini zorlaştırmaktadır.

Öneri:

Maliye Bakanlığı, Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, TÜBİTAK, TTGV, KOSGEB, Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığı gibi farklı kurumlar tarafından düzenlenen Ar-Ge mevzuatının müteşebbisler ve yeni girişimciler açısından bilinirliğinin artırılması, yaklaşımlarda ve farklı düzenlemelerin terminolojilerinde yeknesaklığın sağlanması, uygulayıcılar açısından daha kolay takip edilebilir hale getirilmesi amacıyla Ar-Ge mevzuatının uyumlaştırılması büyük önem arz etmektedir.

Diğer taraftan yerli ve yabancı yatırımcılarla koordinasyonu sağlayacak özel bir birim oluşturulması ve bu özel birim tarafından gerekli iletişim ve düzenleme altyapısının oluşturulması, projelerin bütünlük bir yapı içinde yürütülmesi, farklı alanlardan duyulacak ihtiyaçların karşılanabilmesi ve potansiyel işbirliklerinin oluşumu anlamında fayda sağlayacaktır.

Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı başkanlığında merkezi bir koordinasyon tarafından eşgüdüm; uygun platformlar, aktiviteler ve bilgi işlem altyapısı oluşturularak sağlanmalı, birbirini bütünleyecek ve destek sağlayacak farklı projelerin buluşmasına fırsat yaratmalıdır. Böylelikle oluşacak işbirliklerinin teşvik edilmesi için, bu işbirlikleri ile ortaya çıkacak yeni projelere daha özel ve üst seviyede desteklerin sağlanması Bakanlık tarafından sağlanacak koordinasyonu daha verimli kılacaktır.

Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı başkanlığında merkezi bir koordinasyon tarafından sağlanacak eşgüdüm ile Ar-Ge teşvikleriyle ilgili diğer Bakanlık ve devlet kuruluşlarının Ar-Ge ile ilgili yetkililerinin katıldığı aylık toplantıların yapılması, uygulamadaki sorunların birlikte değerlendirilmesi ve çözümü konusunda ortak çaba sarf edilmesi, bu konudaki sorunları azaltacak, benzer yaklaşımların oluşmasına, mevzuatlar arasında yakınlaşmaya, farklılıkların düzeltilmesine imkan verecektir. Bu platformun sekretarya hizmetleri için de bir birimin görevlendirilmesi, bu birimin, aylık toplantıların takibi, sorunların toparlanması, öznelgelerin verilmesi, konu hakkında yatırımcılara İngilizce ve Türkçe “Ar-Ge Teşvikleri Rehberi” ve benzeri kılavuzların hazırlanması, güncel ve aktif internet sitesi, sair bilgilendirme dokümanları sunulması, tereddütlü konular hakkında tebliğ, sirküler yayımlanması gibi konularda yatırımcılara karşı tek adres olması büyük yarar sağlayacaktır.

İlave olarak, yine sekretarya olarak belirlenen birimde kurulacak Ar-Ge elçileri (veya temsilcileri) (R&D Ambassadors) istihdam edilerek, bu kişilerin şirket ve/veya sektörler ile ilişkileri yürütmeleri ve Ar-Ge yatırımı bulunan şirketlerin sürekli olarak aynı yetkiliyle muhatap olmaları imkanı sağlanarak, olası sıkıntıların çözümü konusunda daha hızlı yol alınabilir.

3.2. Ar-Ge Personelinin Eğitiminin Desteklenmesi

Ar-Ge projelerinin temelde nitelikli işgücü gerektirdiği bilinen bir gerçekliktir. Ar-Ge personelinin niteliklerini artırması, gelişmeleri takip etmesi, kendini sürekli yenileyebilmesi bu alandaki çalışmaların olmazsa olmazlarından. Bir Ar-Ge personelinin ortalama yılda 50 saatten az olmayacak sürelerde eğitim alması, konferans vb. etkinliklere katılması işinin gereğidir. Bu eğitimlerin, konferans vb. etkinliklerin Ar-Ge Merkezleri dışında olması da çoğu zaman bir zorunluluktur.

Mevcut durumda, devletin doktoralı Ar-Ge personeli için oluşturduğu teşvik farklılıkları konuya yeterli katkı sağlamamaktadır. Zira, Ar-Ge personelinin doktora yapması halinde Ar-Ge Merkezi dışında geçen süreler, personel teşvikleri yönünden kapsam dışı kalmaktadır. Bunun yanında aynı şekilde Ar-Ge personelinin Ar-Ge Merkezi dışında aldığı eğitimler de aynı nedenle sıkıntı yaratmaktadır. Oysa Ar-Ge Merkezlerinin büyük eğitim salonları olamayabileceği gibi, eğitim verenlerin sınırlı sayıda katılımcı için her bir Ar-

İstanbul

Meşrutiyet Caddesi,
No:46 Tepebaşı 34420
İstanbul - Türkiye
T +90 (212) 249 19 29
F +90 (212) 249 13 50
E tusiad@tusiad.org

Ankara

İran Caddesi No: 39/4
Gaziosmanpaşa 06700
Ankara - Türkiye
T +90 (312) 468 10 11
F +90 (312) 428 86 76
E ankoffice@tusiad.org

Brüksel

Avenue des Gaulois, 13
B - 1040 Brussels
T +32 (2) 736 40 47
F +32 (2) 736 39 93
E bxloffice@tusiad.org

Washington, D.C.

2101 L Street NW, Suite 800
Washington, DC 20037 - USA
T +1 (202) 776 77 70
F +1 (202) 776 77 71
E usoffice@tusiad.org

Berlin

Märkisches Ufer, 28
Berlin 10179 Germany
T +49 (30) 28 878 6300
F +49 (30) 28 878 6399
E berlinoffice@tusiad.org

Paris

33, rue Gallée 75116
Paris - France
T +33 (1) 44 43 55 35
F +33 (1) 44 43 55 46
E parisoffice@tusiad.org

Pekin

European Union Chamber of
Commerce in China
Beijing Lufthansa Centre
Office C-319, 50 Liangmaqiao Road,
Chaoyang District Beijing 10025 P.R. C
T +86 (10) 6462 2066 ext. 65/51
F +86 (10) 6462 320
E tusiad.china@europeancommerce.com

www.tusiad.org

Ge Merkezine gelmeleri mümkün olamamaktadır; uluslararası eğitimler, konferanslar vb. etkinlikler konusunda bunun söz konusu olamayacağı da açıktır. Kaldı ki Ar-Ge personelinin, bu merkezler dışında yurtiçinde ve/veya yurtdışında bu tür eğitimlere katılmaları, konferans vb. etkinliklerde yer almaları, sağlayacağı iletişim ve yeni farkındalıklar bakımından da amaca hizmet eden faaliyetlerdir. Belirlenecek kriterler kapsamında verilecek ilave desteklerle, Ar-Ge personelinin eğitim almasının, doktora vb. özel nitelikli eğitimlere, konferans vb. etkinliklere katılmasının teşvik edilmesi çok önemlidir.

Verilecek destekler, Ar-Ge personelinin eğitim bedellerinin belli oranda belge karşılığı nakden karşılanması şeklinde olabilir. Sağlanacak desteklere personel, proje ve/veya kuruluş bazında sınır konulabileceği gibi, eğitim konuları, süreler ve diğer özellikli durumlar hususunda da farklı belirlemeler yapılabilir. Sağlanacak desteklerin, özellikli durumlar için getirilebilecek farklılıklar yanında tüm Ar-Ge personelini kapsaması ve uygulanabilir olması desteğin etkinliği bakımından çok önemlidir. Ar-Ge personelinin, işinin gereği olan bu eğitimlerde geçen sürelerinin Ar-Ge faaliyetleri kapsamında değerlendirilmesi, verilen mevcut teşviklerin kesilmemesi gereği de tabiidir.

Ar-Ge personelinin teşvik edilmesinin, yapılan Ar-Ge projelerinin niteliği ve büyüklüğü ile çok ilgili olduğu tartışmasızdır. Bu amaçla söz konusu personele sağlanan desteklerin, projede çalıştığı süre, Ar-Ge Merkezinde bulunduğu süreler vb. kıstaslarla kesintiye uğratılması, birçok tereddütlü konuyu beraberinde getirmektedir. Bu noktada öncelikle karar verilmesi gereken husus kanımızca, o kişinin Ar-Ge personeli kabul edilip edilmeyeceğidir. Bu konuda eğitimi, mesleki tecrübesi, çalıştığı yer/bölüm kriterleri yeterli sayılmalıdır.

3.3. Yatırım Ortamını İyileştirme Koordinasyon Kurulu (YOİKK) kapsamındaki çalışmalar

Onuncu kalkınma planında verilen bilgiye göre, aşağıda yer alan Bilim ve Teknoloji Yüksek Kurulu'nun belirlediği 2023 yılı hedeflerine yönelik Ulusal Bilim, Teknoloji ve Yenilik Sistemi Performans Göstergeleri dikkate alınarak yapılan değerlendirmede, ülkemizin rekabet gücünde büyük payı olan Ar-Ge performansı AB ortalamalarının altında kalmaktadır:

- Ar-Ge Harcaması / GSYİH (Ar-Ge Yoğunluğu)
- Özel Sektör Ar-Ge Harcaması / GSYİH
- TZE Araştırmacı Sayısı
- Özel Sektör TZE Araştırmacı Sayısı
- Doktoralı Araştırmacı Sayısı

İstanbul

Meşrutiyet Caddesi,
No:46 Tepebaşı 34420
İstanbul - Türkiye
T +90 (212) 249 19 29
F +90 (212) 249 13 50
E tusiad@tusiad.org

Ankara

İran Caddesi No: 39/4
Gaziosmanpaşa 06700
Ankara - Türkiye
T +90 (312) 468 10 11
F +90 (312) 428 86 76
E ankoffice@tusiad.org

Brüksel

Avenue des Gaulois, 13
B - 1040 Brussels
T +32 (2) 736 40 47
F +32 (2) 736 39 93
E bxloffice@tusiad.org

Washington, D.C.

2101 L Street NW, Suite 800
Washington, DC 20037 - USA
T +1 (202) 776 77 70
F +1 (202) 776 77 71
E usoffice@tusiad.org

Berlin

Märkisches Ufer, 28
Berlin 10179 Germany
T +49 (30) 28 878 6300
F +49 (30) 28 878 6399
E berlinoffice@tusiad.org

Paris

33, rue Gallée 75116
Paris - France
T +33 (1) 44 43 55 35
F +33 (1) 44 43 55 46
E parisoffice@tusiad.org

Pekin

European Union Chamber of
Commerce in China
Beijing Lufthansa Centre
Office C-319, 50 Liangmaqiao Road,
Chaoyang District Beijing 10025 P.R. C
T +86 (10) 6462 2066 ext. 65/51
F +86 (10) 6462 320
E tusiad.china@european-chamber.com

www.tusiad.org

- Patent Başvuru Sayısı
- Üniversite İşbirlikli Proje Sayısı
- H2020 gibi Avrupa fonlarıyla desteklenen Ar-Ge Proje Sayısı

Ülkemizin ekonomik kalkınma düzeyinin artırılabilmesi için Ar-Ge faaliyetleri konusundaki göstergelerimizin öncü ülkelerin gösterge düzeylerine yükselmesi gerekmektedir.

Yurtdışındaki Ar-Ge faaliyetlerine ilişkin olası yatırım ortamlarından mevcut ve potansiyel rakiplerin sürekli izlenerek bu rakip ülkelerdeki kamu ve yerel (yöresel ve belediye) desteklerin sürekli takibinin yapılması ve Türkiye’deki Ar-Ge desteklerinin ve teşvik mekanizmalarının durumu ile karşılaştırılarak gerekli rekabetçi önlemlerin alınması gerekmektedir.

2014-2015 YOİKK Vergi ve Teşvikler Teknik Komitesi Eylem Planı’nda yer alan “Ar-Ge’ye yönelik teşviklere ilişkin hususların gözden geçirilmesi” konulu 4 numaralı eylem planına göre; Maliye Bakanlığı, Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı ve TÜBİTAK sorumluluğunda Ekonomi Bakanlığı, Sağlık Bakanlığı ve Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı işbirliği ile 193 Sayılı Gelir Vergisi Kanunu, 5520 Sayılı Kurumlar Vergisi Kanunu, 4691 Sayılı Teknoloji Geliştirme Bölgeleri Kanunu ve 5746 Sayılı Araştırma ve Geliştirme Faaliyetlerinin Desteklenmesi Hakkında Kanun’larla ilgili uygulama birliğinin sağlanması amacıyla bunu sağlayacak Kanuni ve İdari düzenlemelerin yapılması öngörülmüştür. Söz konusu düzenlemelerin gerçekleştirilmesi, ülkemizin Ar-Ge faaliyetleri konusunda öncü ülkelerin gösterge düzeylerine yükselmesi yolunda katkı sağlayacaktır.

TÜSİAD
AVRUPA İŞ DÜNYASI
KONFEDERASYONU
BUSINESSEUROPE
ÜYESİDİR

İstanbul
Meşrutiyet Caddesi,
No:46 Tepebaşı 34420
İstanbul - Türkiye
T +90 (212) 249 19 29
F +90 (212) 249 13 50
E tusiad@tusiad.org

Ankara
İran Caddesi No: 39/4
Gaziosmanpaşa 06700
Ankara - Türkiye
T +90 (312) 468 10 11
F +90 (312) 428 86 76
E ankoffice@tusiad.org

Brüksel
Avenue des Gaulois, 13
B - 1040 Brussels
T +32 (2) 736 40 47
F +32 (2) 736 39 93
E bxoffice@tusiad.org

Washington, D.C.
2101 L Street NW, Suite 800
Washington, DC 20037 - USA
T +1 (202) 776 77 70
F +1 (202) 776 77 71
E usoffice@tusiad.org

Berlin
Märkisches Ufer, 28
Berlin 10179 Germany
T +49 (30) 28 878 6300
F +49 (30) 28 878 6399
E berlinoffice@tusiad.org

Paris
33, rue Galilée 75116
Paris - France
T +33 (1) 44 43 55 35
F +33 (1) 44 43 55 46
E parisoffice@tusiad.org

Pekin
European Union Chamber of
Commerce in China
Beijing Lufthansa Centre
Office C-319, 50 Liangmaqiao Road,
Chaoyang District Beijing 10025 P.R. C
T +86 (10) 6462 2066 ext. 65/51
F +86 (10) 6462 320
E tusiad.china@europeancommerce.com

www.tusiad.org